

SOFIE

SAMEN (duurzaam) ONDERWIJS FINANCIEREN geeft ENERGIE

BIJLAGEN

**BIJLAGEN EINDRAPPORTAGE SOFIE
SEPTEMBER 2015**

INHOUDSOPGAVE

- Bijlage 1: Uitleg Postcoderoos-regeling
- Bijlage 2: Overzicht initiatieven 2014
- Bijlage 3: Kunstwerk Van Bassenstraat
- Bijlage 4: Constructieberekeningen
- Bijlage 5: Flyer
- Bijlage 6: Overzicht benaderde bedrijven
- Bijlage 7: Businesscase Kleine Prins
- Bijlage 8: Leenovereenkomst RVKO
- Bijlage 9: Overeenkomst Zonnestroominstallaties
- Bijlage 10: Keuzeformulier
- Bijlage 11: Handleiding Financieel Model
- Bijlage 12: Verleningsbeschikking Gemeente Rotterdam
- Bijlage 13: Flow Chart
- Bijlage 14: Dak-inspecties Kleine Prins
- Bijlage 15: Opening van Kleine Prins met Alexandra Van Huffelen.

Bijlage 1: Uitleg Postcoderoos-regeling

De overheid wil opwekking op lokaal niveau ondersteunen. Om deze reden is er per 1 januari 2014 een regeling ter stimulering van lokale duurzame opwekking van elektriciteit. De regeling is bedoeld voor Coöperaties en Verenigingen van Eigenaren die zich hebben georganiseerd (mede) in het licht van een collectief opwekkingsmodel. Leden krijgen een korting op hun energiebelasting, het verlaagd tarief genaamd. Enkel leden van een VVE of een coöperatie van particuliere kleinverbruikers kunnen aanspraak maken op het verlaagde tarief. Zowel particulieren koopwoning-eigenaren als huurders komen in aanmerking. Ondernemers zijn uitgesloten. De leden dienen woonachtig te zijn in de postcoderoos (een gebied met alle postcodes met dezelfde vier cijfers als het postcodegebied waarin de productie-installatie staat, plus de direct hieraan grenzende postcodes).

Er zijn geen aanvullende eisen gesteld aan de wijze van financiering. Inzet van een ESCO / operational lease is echter niet mogelijk. Om voor het verlaagd tarief in aanmerking te komen moeten de leden juridisch en economisch eigenaar zijn van de installatie. Dit is niet het geval bij een Esco.

De coöperatie is een bij notariële acte als coöperatie opgerichte vereniging, van minimaal twee personen. De coöperatie moet worden ingeschreven in het handelsregister. Een coöperatie kent verschillende aansprakelijkheidsregimes voor haar leden. Te weten W.A. (wettelijke aansprakelijkheid), B.A. Beperkte aansprakelijkheid of U. A. (Uitgesloten Aansprakelijkheid). De coöperatie sluit met haar leden een ledenovereenkomst.

Binnen o.a. de structuur van een Postcode coöperatie worden ouders en buurtbewoners lid van de coöperatie. Door de bijdrage van een eenmalige contributieplicht zal de installatie worden gefinancierd. Het verkregen lidmaatschapsrecht biedt het recht op een evenredig deel van de opgewekte stroom. Hoe de daadwerkelijke verrekening op de energienota zal plaatsvinden is vooralsnog niet nader vormgegeven, maar zal naar verwachting de komende periode worden gepubliceerd door de energieleveranciers. In tegenstelling tot de ESCO-constructie zal de coöperatie de saldering niet achter (lees "op") de meter plaats laten vinden maar "voor" de meter van het coöperatie-lid. Ofwel de energieleverancier brengt het genoten voordeel (de dividenduitkering in natura van de Coöperatie) in mindering op de energienota. Dit voordeel is gelegen in een nihil leveringstarief en een korting op de energiebelasting van € 0,075. Per saldo betaalt het lid slechts het restant van ca € 0,05 aan energiebelasting. Afhankelijk van het geldende elektratarief kan hiermee het voordeel variëren tussen € 0,15 tot € 0,18. Door een amendement (28 november 2013) is deze regeling voor 10 jaar gegarandeerd. Na deze 10 jaar is het onzeker welke vergoeding op de lokaal opgewekte stroom gegeven kan worden.

Binnen het coöperatieve model van de Postcode Coöperatie is voor de toedeling en de administratieve afhandeling een energieleverancier vereist. De eerste inleidende gesprekken met Greenchoice hebben in maart 2014 plaatsgevonden. Greenchoice is haar product en dienstverlening verder aan het ontwikkelen en zou voor SOFIE de administratieve verplichtingen kunnen invullen.

De rentabiliteit van de Postcoderoos is erg laag en dit is dan ook de reden dat er vooralsnog slechts 2 initiatieven zijn ontsproten in het land. De bestaande lopende initiatieven drijven op een btw-constructie die tot vorige week in behandeling was bij de Belastingdienst. In de week van 26 oktober 2014 heeft de Belastingdienst de constructie afgekeurd. De verwachting is dat deze regeling dan ook verder geen toepassing meer zal vinden.

Bijlage 2 Overzicht initiatieven 2014

Doneer de zon

Website:	http://www.doneerdezon.nl/
Initiatiefnemer(s):	Stichting Urgenda, Zonline
Aanbod:	Donatie platform, realisatie
Wijze van financiering:	Donaties
Aantal scholen:	12
Systeemgrote per school:	8, 16 of 24 panelen
Opbrengst:	€ 32.000
Kosten (€/WP):	1,6 tot 2,5
Looptijd:	+/- 1 jaar
Status:	Loopt

Toelichting

Doneer de zon biedt non-profit organisaties een platform (web-site,...) waar mensen een donatie kunnen doen voor het realiseren van zonne-panelen op een dak van de organisatie. Tevens ontwerpen zij 3 alternatieve installaties voor betreffend gebouw op basis van satellietfoto's.

Na het verwerven van de benodigde financiële middelen realiseert de organisatie de zonne-installatie tegen kostprijs, zonder winstoogmerk.

○ Zon zoekt school

Website:	www.zonzoektschool.nl
Initiatiefnemer(s):	Stichting Natuur en Milieu en rooftopenergy
Aanbod:	Ontzorging, lespakket
Financiering:	Investering derde
Aantal scholen:	tientallen
Systeemgrote per school:	tot 30.000 kWh/jaar
Opbrengst:	Wisselend
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

Toelichting

U betaalt maandelijks een vergoeding aan Rooftop voor het gebruik van de panelen.

Deze vergoeding ligt lager dan de kosten die u betaalt aan uw huidige energieleverancier. Hieronder vindt u een rekenvoorbeeld waarin u concreet kunt zien wat u kunt besparen met zonnestroom. Met het gebruik van zonnepanelen kiest u ook voor financiële zekerheid. De prijs voor de energie staat dan vast voor de komende 10 jaar. U kunt het contract daarna nogmaals voor 10 jaar verlengen.

Verder wordt de school ontzorgd op technisch, juridisch en financieel gebied

- Solar Schools / Sunny Schools

Website:	http://sunnyschools.nl/
Initiatiefnemer(s):	Stichting 10:10
Aanbod:	Platform voor donaties, ideeën voor inzamelacties etc.
Financiering:	Donaties, Inzamelacties
Aantal scholen:	0
Systeemgrote per school:	nvt
Opbrengst:	nvt
Kosten (€/WP):	nvt
Looptijd:	+/- 1 jaar
Status:	Loopt

- Zon@School

Website:	http://zonschool.nl/
Initiatiefnemer(s):	Coöperatie Zon@School
Aanbod:	Begeleiding voor de realisatie
Financiering:	Crowdfunding
Aantal scholen:	1
Systeemgrote per school:	60 panelen, +/- 15 kWp
Opbrengst:	12.000 kWh
Kosten (€/WP):	€1,50
Status:	Loopt

Toelichting:

Zon@School levert zonnepanelen waarmee scholen zelf elektriciteit kunnen opwekken via koop op afbetaling. De school betaalt de zonnepanelen af met het bedrag dat ze elk jaar bespaart op de elektriciteitsrekening. Ouders en buurtbewoners helpen om het geld bijeen te brengen en delen in de jaarlijkse opbrengst.

- Zon op Noord, Zon op Nederland

Website:	http://www.zonopnoord.nl/
Initiatiefnemer:	Coöperatieve vereniging Zon op Noord
Aanbod:	Gezamenlijke inkoop, postcode-coöperatie
Financiering:	Crowdfunding
Aantal scholen:	1
Systeemgrote per school:	70
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

Toelichting:

- gezamenlijke energieopwekking door verschillende huishoudens
- op centrale locaties in een wijk of buurt
- waarbij de opgewekte stroom ten goede komt aan de deelnemers
- energie die opgewekt wordt, wordt door de energieleverancier in verreken met de eigenaar/gebruiker van het gebouw waar de panelen staan
- de coöperatie ontvangt die opbrengsten van de energieleverancier
- deze worden aan de deelnemers uitgekeerd naar rato van het aantal panelen.

- Gratis zonnepanelen voor scholen

Website:	http://www.dutchsolargroup.nl/
Initiatiefnemer(s):	Dutch Solar Group, collectieve inkoop
Aanbod:	collectieve inkoop, advies
Financiering:	Inzamelen metaalafval
Aantal scholen:	?
Systeemgrote per school:	?
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	?

Toelichting: Gratis zonnepanelen voor scholen is een initiatief van de Dutch Solar Group. Dutch Solar Group is een inkoopcollectief voor zonnepanelen en omvormers. Een onderdeel van het bedrijf is een uniek recycle concept: Scrap for Panel. Dutch Solar Group gaat met de scholen de samenwerking aan om het afval dat zij produceren om te zetten in zonnepanelen. Dutch Solar Group is met name geïnteresseerd in het metaal afval. Hierbij wordt voornamelijk gedacht aan de blikjes die de scholieren drinken.

- Wij krijgen kippen

Website:	www.wijkrijgenkippen.nl
Initiatiefnemer:	Wij krijgen kippen
Aanbod:	Kennis uitwisseling
Financiering:	Groenwassen
Aantal scholen:	?
Systeemgrote per school:	?
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?

Status: Tot eind 2012 werkten we samen met ondernemers, burgers, werknemers van instellingen, bedrijven en overheden aan het opzetten van lokale duurzame energie initiatieven. Nu richten we ons vooral op het uitwisselen van kennis en ideeën en we bieden een platform voor iedereen die aan de slag is of aan de slag wil met lokale duurzame energie.

- De Zeeuwse Zonnefabriek en Limburgse Zonnefabriek

Website:	www.zonopschool.nl
Initiatiefnemer(s):	Zon op school
Aanbod:	Lespakket, gastlessen
Financiering:	Provincie Zeeland, Energiebedrijf Delta, Donaties door vrienden
Aantal scholen:	120
Systeemgrote per school:	4 panelen per school, totaal +/- 450 panelen
Opbrengst:	+/- 50.000 kWh Zeeland, 16.000 kWh/jaar Limburg
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

Toelichting

Zon op school heeft een toolkit voor scholen ontwikkelt, waaronder ideeën voor inzamelacties, voorbeeld brieven om vrienden te werven, en onderwijspakketten. Ruim 120 Zeeuwse scholen vormen samen de Zeeuwse Zonnefabriek. Zij hebben zonnepanelen en in de hal van deze scholen hangt een afleesdisplay waarop leerlingen, ouders en leerkrachten zien hoeveel zonne-energie de panelen opleveren. In 2013 gaat de Zeeuwse Zonnefabriek verder! Scholen worden begeleid naar energieneutraliteit met behulp van een compleet energiebesparingsadvies. Verlichting en verwarming worden hierbij behandeld, waarbij tot maar liefst 50% bespaard kan worden. Dit vermindert dus uw exploitatiekosten aanzienlijk.

o Lomboxnet

Website:	Lombox.net, http://uppenergy.com/application/user/25
Initiatiefnemer:	Bewoners van de wijk Lombox
Aanbod:	investering
Financiering:	?
Aantal scholen:	10
Systeemgrote per school:	100 m ² , totaal 1000 m ² / +/- 170 kWp
Opbrengst:	120.000 kWh/jaar
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

Toelichting: Lomboxnet selecteert in samenwerking met de schoolbesturen geschikte scholen en doet de investering. Lomboxnet sluit daarvoor een contract met de school. Met deze 10e zonnecentrale erbij heeft Lomboxnet nu al meer dan 1.000 m² zonnepanelen operationeel op scholen in Utrecht. De zonnecentrales leveren 100% duurzame energie aan de scholen tegen een gereduceerd tarief.

Stichting Kopwerk Noord-Holland

Website:	www.kopwerk.nl
Initiatiefnemer:	Stichting Kopwerk (stuurt in Noord-Holland 25 basisscholen aan)
Aanbod:	Duurzame leerlijn
Financiering:	50% subsidie van provincie Noord-Holland, donaties bedrijfsleven, eigenmiddelen?
Aantal scholen:	9
Systeemgrote per school:	?
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	?

Stichting Sint Josephscholen

Website:	geen
Initiatiefnemer:	Stichting Sint Josephscholen
Aanbod:	
Financiering:	oa sponsering door zevenheuvelenloop
Aantal scholen:	9
Systeemgrote per school:	+/- 100
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

De stichting Sint Josephscholen wil ruim 1000 zonnepanelen op daken van negen scholen leggen. Ze krijgen voor deze duurzame actie steun in de rug van de Stichting Zevenheuvelenloop die hiervoor 50.000 euro beschikbaar stelt. De Josephscholen gaan de zonnepanelen plaatsen bij negen scholen: de Akker, de Driemaster, Kindcampus Grootstal, De Hazesprong, Klein-Heyendaal, Montessorischool, Sint Nicolaasschool, de Sterredans en de Wieken. Streven is dat de panelen uiterlijk in 2014 op de daken liggen.

De Josephscholen willen 'duurzaamheid' ook graag tussen de oren krijgen van kinderen, leerkrachten en ouders. Daar horen activiteiten bij die bijdragen aan de financiering en natuurlijk educatie. Besparingen op elektrakosten komen in een 'groenfonds' waarmee de scholen de volgende jaren stapsgewijs verder worden verduurzaamd waardoor de elektriciteits- en waterrekening nog verder naar beneden kan.

Duurzame Energie coöperatie Apeldoorn (DeA)

Website:	https://www.de-a.nl/
Initiatiefnemer:	Duurzame Energie coöperatie Apeldoorn (DeA)
Aanbod:	energielevering, mede eigenaarschap
Financiering:	25% crowdfunding, 75% door DeA
Aantal scholen:	3
Systeemgrote per school:	€20.000 -€40.000
Opbrengst:	?
Kosten (€/WP):	?
Start:	?
Status:	Loopt

Toelichting: Zon op School is een project van deA in samenwerking met de scholen van Leerplein055. Doel van het project is om kinderen bewust te maken van het gebruik van groene energie, schoolgebouwen duurzamer te maken en de energierekening omlaag te brengen. Dit doen we door:

- zonnepanelen op het dak van de school te leggen
- de opbrengst in de hal van de school te laten zien
- en een interessant lespakket aan te bieden aan de leerlingen

Bijlage: Enkelvoudige initiatieven

Basisschool CBS De Schakel

Initiatiefnemer: Basisschool CBS De Schakel in de gemeente Ommen
Financiering: Subsidie van rijksoverheid

Installatie: 34 panelen

Omschrijving: realisatie zonne-energie installatie in combinatie van het ontwikkelen van een lesprogramma over duurzaamheid.

ELCKERLYC LEIDERDORP

Initiatiefnemer(s): Montessori en internationale basisschool Elckerlyc in Leiderdorp, Rooftopenergy

Installatie: 225 panelen

Financiering: Investering derde

Omschrijving

Het contract zit als volgt in elkaar. Wij sluiten met Rooftop Energy een contract af voor tien jaar voor de afname van stroom. Hiervoor krijgen we een zeer gunstige kWh-prijs, hoeven we helemaal niets te investeren en lopen we nul risico. Na tien jaar sluiten we een nieuw contract af of kunnen we de panelen en het bijbehorende energiesysteem voor een klein bedrag overnemen. Wordt er op een bepaald moment te weinig energie opgewekt? Dan kopen we via Rooftop Energy tijdelijk grijze stroom in tegen hetzelfde tarief. Andersom, als er meer energie wordt opgewekt, gaan de opbrengsten hiervan naar de installateur.'

Het prettige is dat ze deze technische zaken, maar ook alle administratieve en juridische rompslomp op zich nemen. Ze checken of de daken voldoende zonlicht vangen en onderzoeken of dit in de toekomst niet kan veranderen door bijvoorbeeld een wijziging in het bestemmingsplan. En mocht dat wel zo zijn en er is al een contract afgesloten, dan zijn zij verantwoordelijk voor het eventueel mislopen van energieopbrengsten.

Daarnaast regelen ze zaken als financiering, opstalverzekering en gevolgschade als het dak bezwijkt door de installatie of deze lekkages of brand veroorzaakt. Als school heb je er geen omkijken naar.

Wilhelminaschool in Helmond

Initiatiefnemer: Helmondse afdeling van de duurzame energiecoöperatie Morgen Groene Energie

Financiering: eigen middelen

Installatie: 82 panelen

Omschrijving

De Wilhelminaschool is een van de weinige éénpitters in het basisonderwijs en heeft daardoor geheel eigen zeggenschap over haar gelden. Aan de school is ook een stichting verbonden met een fonds voor extra's op school. Als penningmeester van dat stichtingsbestuur heb ik voorgesteld om de jaarlijkse donatie te besteden aan zonnepanelen. Mijn betrokkenheid bij verschillende partijen heb ik in dit project goed kunnen verenigen.'

82 zonnepanelen, verdeeld over twee daken. Jaarlijks zijn deze goed voor zo'n 17.000 kWh. 'Op een totaalverbruik van 90.000 kWh is dat toch substantieel. En de school bespaart er jaarlijks 2.700 euro mee op haar energiekosten. Over tien jaar is de installatie terugverdiend.'

- Willibrordusschool in Herveld

Initiatiefnemer: Green Spread en de Willibrordusschool

Installatie: 118 panelen

Financiering/ omschrijving

Green Spread en de Willibrordusschool financieren het project samen. De eerste vijf jaar exploiteert Green Spread de installatie en neemt de school stroom af tegen een 'niet-meer-dan-anders-tarief'. Deze regeling is voor beide partijen gunstig, vertelt Vincent Smeele, projectleider van Green Spread. 'Een school kan geen gebruikmaken van fiscale regelingen zoals de Energie-Investeringsaftrek, omdat zij geen vennootschapsbelasting betaalt. Wij kunnen dat wel, wat zo'n 10 procent netto voordeel op de investering oplevert. Hiermee kunnen we onze project- en exploitatiekosten dekken en bovendien een deel doorschuiven naar de school, zodat ook zij profiteren.'

Na vijf jaar neemt de Willibrordusschool de zonnepanelen over voor een symbolisch bedrag van € 1,- en is zij volledig eigenaar. De school heeft bij aanvang dan wel een aardig bedrag geïnvesteerd, maar gaat uiteindelijk goed op de zonnepanelen verdienen, aldus Hoogveld. 'Na die eerste vijf jaar halveren onze energiekosten van € 7.000,-, naar € 3.500,- per jaar. Met een installatie met een levensduur van twintig tot vijfentwintig jaar is het niet moeilijk uitrekenen dat je uiteindelijk aardig winst maakt.'

○ Zon op school NSV2

Initiatiefnemer: stichting Vrienden van NSV2 opgericht

Financiering:

- Subsidie: 10.000 euro subsidie van de Stichting Zevenheuvelenloop
- Crowdfunding: 7000 euro, 140 certificaten van 50 euro
- Donaties /inzamelacties: 5000 euro
- Eigen middelen school: 13.000 euro

Installatie: 90 panelen, 35.000 euro

○ Bijlage Solar Schools / Sunny Schools

In Engeland is ScholarSchools een succes. Daar zamelen scholen geld in om een grote zonne-energie installatie te realiseren. <http://www.solarschools.org.uk/> Dit concept is in 2013 naar Nederland gehaald onder de naam Sunny Schools, maar loopt nog niet erg hard. <http://sunnyschools.nl/>

Sunny Schools is een project van 10:10. Deze stichting heeft tot doel om zoveel mogelijk mensen in Nederland te betrekken bij CO2 reductie, op een praktische en aantrekkelijke manier. Met Sunny Schools biedt 10:10 een unieke combinatie tussen een thema-campagne over duurzame energie op school en daadwerkelijke realisatie van zonnepanelen op het schooldak (financiering m.b.v. crowdfunding). Zonder eigen financiële investering van de school en zonder langlopende contracten.

Wat levert Sunny Schools de scholen op?

- Elektriciteitsbesparing en duurzame energie
- Financiële besparing die direct ten goede komt aan uw school

- Een nieuwe manier om de leerlingen te leren over energie door ze positief en praktisch te betrekken bij een duurzaam project
- Sluit aan bij schoolthema's als vakoverstijgend werken, projectmatig werken en werken met betekenisvolle opdrachten
- Aandacht voor ondernemerschap, techniek en duurzaamheid in het onderwijs, tijdens de uitvoering van het project én ook in de jaren dat de zonnepanelen elektriciteit blijven produceren
- Vergroten van betrokkenheid met omwonenden, ouders en lokale bedrijven
- Nieuwe vaardigheden en vertrouwen voor het schoolteam en de leerlingen
- Versterking van het innovatieve en duurzame imago van uw school

Het Sunny Schools project biedt iedere deelnemende school

- Een frisse en professionele eigen schoolpagina op de Sunny Schools website
- Kleurrijk promotiemateriaal in de Sunny School vormgeving
- Een korte crowdfunding training over communitybuilding en communicatie
- Stappenplannen en creatieve voorbeelden om u op weg te helpen
- Ondersteuning door het Sunny School team gedurende de reis, van crowdfunding tot plaatsing van de panelen.

Voorwaarden voor deelname

- Commitment van de school gedurende het gehele crowdfunding traject
- Een Sunny Schools schoolteam van enthousiaste docenten en/of ouders om de acties te coördineren
- Toestemming en betrokkenheid van directie en bestuur
- Toestemming van de gebouweigenaar / gemeente (10:10 ondersteunt)
- Dak is geschikt voor zonnepanelen (Partner Greenchoice geeft hier advies over)
- Opslag op crowdfundingdoel van 5%-10% voor begeleiding door 10:10, i.v.m. kosten voor materialen en financiële afhandeling

- Zon op Noord, Zon op Nederland

Zon op Noord is een coöperatieve vereniging die als eerste taak heeft het beheren en exploiteren van de zonnepanelen van de leden die op openbare daken geplaatst zijn, zoals bijvoorbeeld een basisschool. De capaciteit van elk dak is echter eindig en zeker niet toereikend om alle inwoners van landelijk noord van elektra te voorzien.

Er is gekozen voor de coöperatieve vereniging als organisatievorm. Dit geeft het beste uiting aan het burgerinitiatief, houdt de betrokkenheid van de leden het hoogst en maakt het makkelijker afspraken met de overheid te maken.

De voordelen van Zon Op Noord voor u op een rijtje

- Energie met zonnepanelen kunnen opwekken ook als je dak niet geschikt is
- De opgewekte energie wordt verkocht aan een energieleverancier, de opbrengsten komen ten goede van de leden
- Profiteren van scherpe inkooprijzen panelen dankzij schaalvoordelen
- Investering naar verwachting na 12 jaar terugverdiend
- Elke geïnvesteerde euro heeft na 25 jaar een veelvoud opgeleverd
- Meer dan het dubbele rendement ten opzichte van een spaarrekening

- Minder last van stijgende energieprijzen
- Gezamenlijke verzekering
- Voor alle inwoners van Amsterdam Noord
- Meewerken aan een beter milieu
- Inspraak en betrokkenheid

- Zon op Nederland

Zon op Noord heeft een zusterorganisatie Zon op Nederland waarmee een nauwe samenwerking is. Zon op Nederland regelt:

- alle administratie,
- betalingsverkeer,
- inkoopafspraken,
- juridische aspecten,
- promotionele activiteiten,
- verzekeringsafspraken,
- onderhandelingen met gemeenten en instellingen,
- etc.

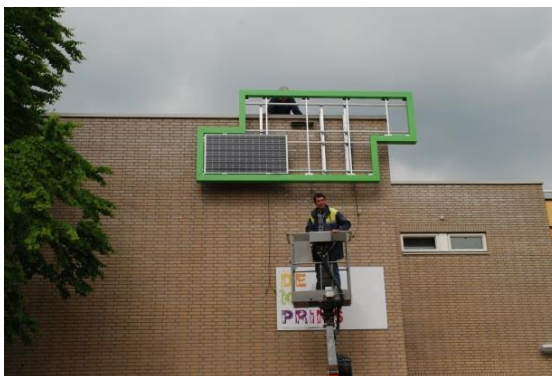
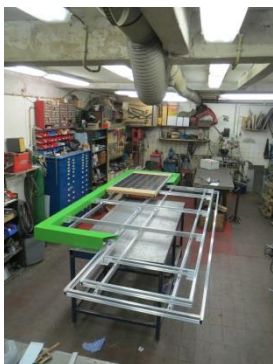
Zon op Nederland is ook verantwoordelijk voor het opzetten van nieuwe cooperaties rond nieuwe locaties. Hierdoor kunnen de lokale cooperaties kleinschalig blijven, maar wel zoveel profiteren van een professionele centrale organisatie en inkoopvoordelen.

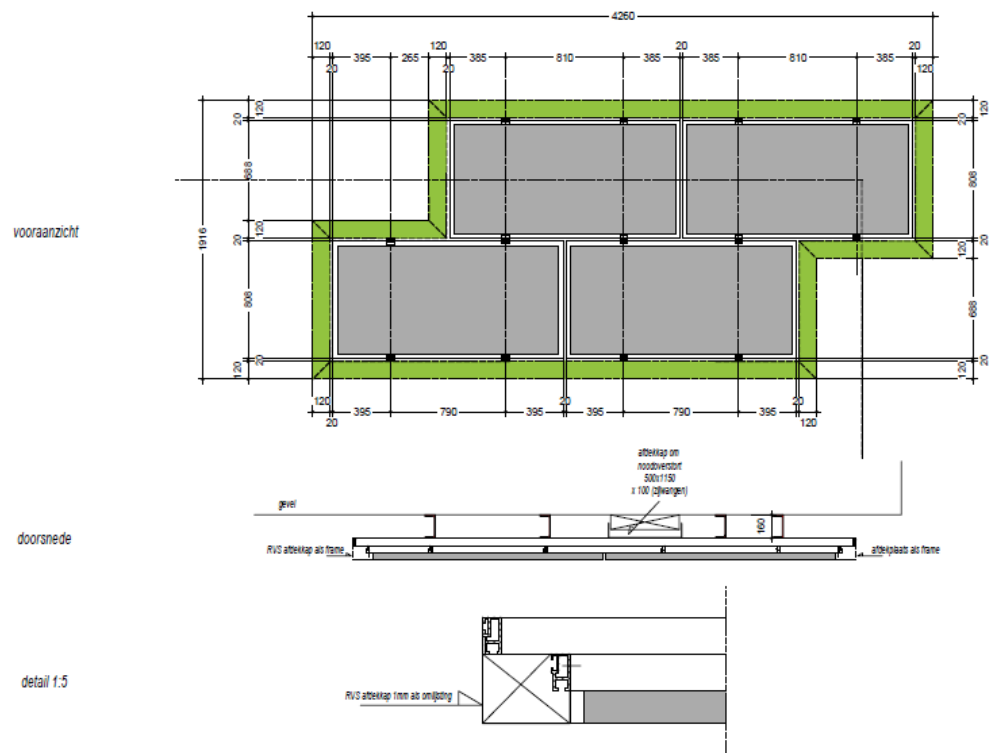
Alle ledencooperaties worden vertegenwoordigd in Zon op Nederland. Deze kent echter ook andere stakeholders die een rol spelen in de visievorming, zoals de gemeente Amsterdam, ODE (organisatie voor duurzame energie), en andere partijen.

Zon op je school

Zon op je school is een stadsinitiatief (burger initiatief) in Rotterdam wat uiteindelijk niet is uitgevoerd omdat het niet de gevraagde subsidies heeft verkregen. Het plan was om middels inzamelacties, bijvoorbeeld een sponsorloop, scholen van vermogen te voorzien om een installatie aan te schaffen en de energiekosten te verlagen. Waar gewenst werd onderwijs aangeboden.

Bijlage 3: Kunstwerk Van Bassenstraat

De Kleine Prins - van Bassenstraat 19-21 | Voorstel zonnepanelen Zuidgevel | Schaal 1: 20 | 10 september 2013

Gemeente Rotterdam

Bezoekadres: Galvanistraat 15
3029 AD ROTTERDAM
Postadres: Postbus 6575
3002 AN ROTTERDAM

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: I.Nusseiry@rotterdam.nl
Inlichtingen: Nusseiry
Afdeling: Vergunningen
Telefoon: 010-4897805

Aan Rotterdamse Vereniging voor Katholiek
Onderwijs
t.a.v. mevrouw S. van Leeuwen
K.P. van der Mandelelaan 80
3062 MB ROTTERDAM

Ons kenmerk: 1003981 /
OMV.13.09.00311
Aantal bijlagen:
Betreft: beschikking omgevingsvergunning
bouw

Datum: 18 december 2013

Geachte mevrouw Van Leeuwen,

Hierbij ontvangt u de aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen aan Van Bassenstraat 19 te Rotterdam.

In deze vergunning komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Werkzaamheden
- Bestemmingsplan
- Welstand
- Besluit
- Tijdsverloop

Werkzaamheden

Uit de aanvraag blijkt dat het de bedoeling is om vier zonnepanelen met frame aan de zuidgevel van de basisschool te bevestigen.

Bestemmingsplan

De aangevraagde locatie ligt in het bestemmingsplan "Het lage land/oud prinsenland" en heeft hierin de bestemming "maatschappelijke voorzieningen". Uw aanvraag is niet in strijd met de regels van het bestemmingsplan.

Welstand

Op 22 oktober 2013 heeft de Commissie voor Welstand en Monumenten een negatief advies uitgebracht. Het bevoegd gezag heeft besloten aan dit advies voorbij te gaan met de volgende onderbouwing:

Het gaat hier om een school die heel erg haar best doet om kinderen en ouders mee te nemen in het onderwerp duurzaamheid.

Zij willen dit graag op vele mogelijke manieren zichtbaar maken.

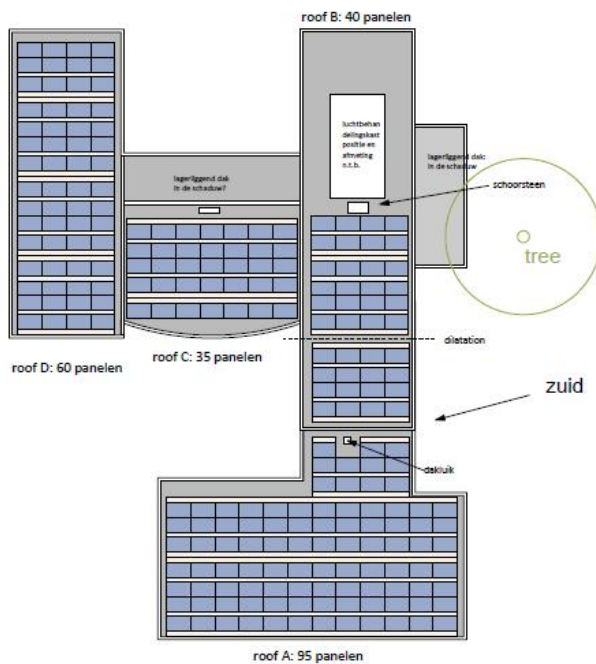
Wij begrijpen dat het beleid aangeeft dat de panelen bij voorkeur op het dak geplaatst dienen te worden. Als de school straks op grotere schaal energie gaat opwekken, komen deze panelen ook op het dak.

Om het project nu opgang te brengen, en bijvoorbeeld geld in te zamelen voor de zonnepanelen, willen zij er vier op de gevel plaatsen.

Omdat het in onze ogen een relatief kleine ingreep is, willen we hier graag aan meewerken.

ROT-B-01

Bijlage 4: Constructieberekeningen

boom voor zuidgevel

principe systeem

roof A: 95 panelen
roof B: 40 panelen
roof C: 35 panelen
roof D: 60 panelen

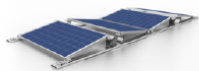
TOTAAL: 230 panelen

Persoonlijke Ruimte, 20 January 2014

Project SOFIE
Dakplaattegrond van Bassenstraat
Schaal 1:200
Persoonlijke Ruimte, dd. 20.01.2014

IBC AEROFIX 10

BALLASTIERUNGSPLAN

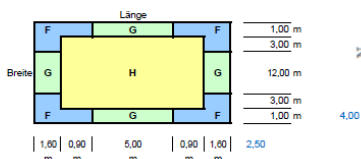
Ballast ab	62	kg/Modul
ab	40,92	kg/Modul
ab	20,46	kg/Modul
ab	0	kg/Modul
Gesamtballast	642	kg
Ballast DFL1	642	kg
Ballast DFL2	0	kg

Ballaststschienen erforderlich (gemäß Ballastierung Montageanleitung)

F Eckbereich
G Randbereich
H Normalbereich

Projekt:
PLZ:
Bearbeiter:
Stand:

School Rotterdam
Rotterdam
Ronald Jaspas
20-12-2013

A 1 B 2 C 3 D 4 E 5 F 6 G 7 H 8 I 9 J 10 K 11 L 12 M 13

Concept Roof A-100 panels

1	24	24	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24	24
2	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
7	62	62	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	62	62

De Groot Vroomshoop Bouwmaatschappij B.V.
Churchillstraat 77, Postbus 31, NL-7680 AA Vroomshoop
Telefoon +31(0)546-641845, Fax +31(0)546-643835
www.degrootvroomshoop.nl, info@degrootvroomshoop.nl

Alle ruimte voor de beste oplossing

WERK: De Kleine Prins
controle bestaande daken (roof A) met zonnepanelen
Rotterdam

WERKNR: 020102(bestaand)

STATISCHE BEREKENING

onderdeel:

- houtconstructie
- staalconstructie
- fundering

van toepassing zijn:

- N.E.N. 6702 (T.G.B. '90 Algemeen)
- N.E.N. 6720 (T.G.B. '90 Beton)
- N.E.N. 6760 (T.G.B. '90 Hout)
- N.E.N. 6770 (T.G.B. '90 Staal)
- N.E.N. 6740 (T.G.B. '90 Geotechniek)

Vroomshoop: 12 februari 2012

opgesteld: R.Lummen

Toelichting berekeningen constructeur t.b.v. plaatsing zonnepanelen 29.01.2014

(Constructierapport op te vragen bij penvoerder)

Uitgangspunt is een eigengewicht van 13,3kg/m² voor de zonnepanelen.

Het dak van het schoolgebouw bestaat uit een aantal materialen als dakconstructie. Zie bijgevoegde tekening

- A. Oorspronkelijk, betonnen elementen op betonliggers en kolommen
- B. Uitbreiding, stalen dakplaten op stalen liggers en kolommen
- C. Houten balklaag op houten dragende wanden

Voor A geldt:

Toename van de belasting is in verhouding tot het eigengewicht minimaal. Daarnaast is er oorspronkelijk uitgegaan van grind op het dak. Dit is niet meer aanwezig dus zonnepanelen hier is geen probleem

Voor B geldt:

In de bijgevoegde controle berekening (blz 1 t/m 4) is de maatgevende dakligger getoetst. Deze voldoet nog met de extra belasting. De dakplaten zelf zijn op 100kg/m² berekend dus voldoen ook.

Voor C geldt:

Het dak is een lichte constructie met een houten balklaag. Op basis van dit uitgangspunt heb ik de controle berekening op blz 5 t/m 8 gemaakt. Hieruit is op te maken dat de dakconstructie niet voldoet met de extra belasting. Het toegepaste systeem betreft volgens mij een sandwich dakdoos. Dit houdt in dat de constructie sterker en stijver zal zijn dan enkel een balklaag zoals ik deze nu heb getoetst. Afhankelijk van de dikte van de platen (staan niet op tekening) en de verbindingen kan de exacte sterkte en stijfheid bepaald worden. Met deze exacte gegevens kan dan een controle berekening gemaakt worden.

Daarnaast is het zo dat de extra permanente belasting een extra doorbuiging en kruip zal veroorzaken. Hoe en hoeveel het afschot op dit moment is weet ik niet. Het zal dus gaan betekenen dat door de extra massa de doorbuiging groter zal worden en daarmee het afschot in het gedrang komt. Als deze afwatering verminderd kan waterophoping (accumulatie) plaats vinden waardoor de doorbuiging nog groter zal worden. Ik ben dus enigszins terughoudend over het toepassen van zonnepanelen op dit deel van het dak.

Om hierover zekerheid te verkrijgen kan ik adviseren om de bouwer en constructeur van dit dak te benaderen. Zij hebben alle gegevens en berekening en kunnen de controle uitvoeren. De gegevens van deze partij staan hieronder aangegeven. Hun Offerte nummer was 020102 en ordernummer 42089 (2003). Als de wens is dat ik dit contact leg dan hoor ik dat graag.

Bijlage 5: Flyer

SOFIE

SAMEN (duurzaam) ONDERWIJS FINANCIEREN geeft ENERGIE

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon.

Wij, de twee basisscholen van De Kleine Prins, willen dit najaar beginnen met zelf duurzame energie produceren, door het plaatsen van een zonnestroominstallatie op de daken van de schoolgebouwen. Gedurende 30 jaar kunnen wij dan in onze eigen energie voorzien tegen aanzienlijk lagere kosten. De besparingen kunnen wij inzetten voor het verbeteren van ons onderwijspakket.

Uw bedrijf kan daar bij helpen.

Een zonnestroominstallatie is de afgelopen jaren zo sterk in prijs gedaald, dat zonnestroom goedkoper is dan stroom van het energiebedrijf. Een zonnestroominstallatie vraagt echter nog steeds een flinke voorinvestering. Een investering die de school niet alleen kan dragen. Om deze reden vragen we de hulp van de buurt en (lokale) ondernemers om de financiering van de zonnestroominstallatie te realiseren.

Foto: De Kleine Prins, locatie van Bassenstraat Rotterdam, heeft reeds een 'kunstwerk', bestaande uit een 4-tal zonnepanelen die zichtbaar zijn voor de kinderen, hun ouders en de buurt.

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon.

Samen met Projectteam SOFIE.

Projectteam SOFIE is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Rotterdam, de RVKO (Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs), NRG031 (voorheen Waifer), RElocal en Persoonlijke Ruimte. SOFIE richt zich op het versnellen van toepassingen van energiebesparing en duurzame energie op scholen en ontwikkelt speciaal voor dit segment geschikte juridische en financiële instrumenten. SOFIE is een project van het Topsectorenbeleid 'TKI-Energiebesparing in de bebouwde omgeving' van het ministerie van EL&I.

Pilotschool De Kleine Prins

De Kleine Prins, is met zijn 2 vestigingen: de Montessori school in de wijk Prinsenland (Clara Egginkstraat) en de Daltonschool in de wijk het Lage Land (van Bassenstraat) gekozen als pilotschool voor SOFIE, omdat zij al op verschillende fronten als school voorop loopt in duurzaamheid en energiebesparing.

Eco-School

De Kleine Prins kreeg in juni 2010, als eerste school van Nederland, het Eco-School certificaat. Eco-Schools is het internationale keurmerk voor duurzame scholen. Leerlingen worden gestimuleerd om zelf activiteiten te ondernemen om de school (verder) te verduurzamen. De Eco-Schools methodiek biedt een structuur om duurzaamheid op te nemen in het curriculum en daagt uit, met de focus op gedrag, tot het nemen van fysieke maatregelen.

Het internationale keurmerk hiervoor is de Groene Vlag. Wereldwijd zijn er 15.000 Groene Vlaggen uitgereikt op meer dan 43.000 deelnemende scholen in 58 landen. In Nederland richt het keurmerk zich op scholen uit het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en MBO.

Foto: 'De Groene Vlag' van De Kleine Prins

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon. Hoe kunnen uw bedrijf en de school elkaar helpen?

Drie manieren om te helpen:

- **Groenwassen**
- Huurconstructie
- Doneren

Groenwassen

Een van de manieren om te financieren is groenwassen. Groenwassen is een nieuwe manieren om geld bij elkaar te brengen voor duurzame projecten en werkt als volgt:

- De ondernemer verkoopt tegoedbonnen aan (potentiële) klanten.
Voor totaal €250,- per klant, drie tegoedbonnen. We reken daarbij op ongeveer 60 klanten.
- De bonnen hebben een waarde van elk € 100,-, totaal € 300,-.
Ze zijn te besteden aan producten uit de winkel van de ondernemer.
- De ondernemer gebruikt de opbrengst, ongeveer € 15.000,- voor een lening aan de school, die dit vervolgens gebruikt voor de investering in het zonnestroomsysteem.
- De klant levert de bonnen in 3 jaar in, €100,- per jaar
- De school betaalt de lening in 3 jaar terug aan de ondernemer.

De klant doet in één keer een aankoop van € 250,- bij uw winkel en krijgt daarvoor een voordeel van € 50,-.
U als ondernemer heeft gegarandeerde omzet.

Afbeelding: voorbeeld waardebon

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon. Hoe kunnen uw bedrijf en de school elkaar helpen?

Drie manieren om te helpen:

- **Groenwassen**
- Huurconstructie
- Doneren

De ondernemer bindt klanten aan zijn bedrijf, creëert naamsbekendheid en geeft invulling aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Uiteraard is het ook mogelijk om met iets andere bedragen en marges te werken. De opbrengst uit de verkoop van de bonnen zorgt voor een deel van het kapitaal dat kan worden geïnvesteerd in een zonnestroominstallatie. Met de opbrengst uit de stroomproductie krijgt de ondernemer de eerste 3 jaar een vergoeding voor de bonnen ter hoogte van de aankoopprijs, hier in totaal €250,-.

Het principe van Groenwassen is in Amsterdam en Delft succesvol toegepast. Voor meer informatie kunt kijken op <http://www.geldgroenwassen.nu/>.

Uitgangspunten

Uitgangspunt in de samenwerking moet zijn het willen bijdragen aan het project zonder grote directe financiële kosten of baten. Het voordeel is gelegen in het feit dat over de komende drie jaar een totale omzet van ongeveer € 15.000,- al gerealiseerd is en dat nieuwe bezoekers de winkel of het bedrijf leren kennen. Dit levert naamsbekendheid op en meer traffic in de winkel. Het idee is daarbij dat het verschil tussen de aankoopprijs en de waarde van de bonnen, een soort korting is voor vaste en nieuwe klanten.

Het bedrijf is bij voorkeur dichtbij de betreffende scholen gelegen, waardoor buurtbewoners zowel een binding met de scholen als het bedrijf hebben. Daarnaast is het wenselijk dat klanten het bedrijf met regelmaat (gaan) bezoeken zodat er voldoende gelegenheid is de waardebonnen te gebruiken.

De voordelen op een rijtje

- Alle deelnemers dragen bij aan de verduurzaming van de scholen en de omgeving. Dit maakt de buurt en de scholen aantrekkelijker.
- De scholen profiteren van een lagere energierekening en dus is er meer financiële ruimte voor onderwijs.
- De klant behaalt een hoog rendement op zijn investering, ongeveer 20%.
- De ondernemer heeft een gegarandeerde omzet en geeft een korting aan trouwe klanten.
- De ondernemer creëert meer naamsbekendheid en klandizie.
- De beperkte kosten voor deze reclame dragen direct bij aan het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Meer weten over Groenwassen?

Contact: Job Swens (RElocal)	job.swens@j-ob.nl	+31 6 11 30 96 03
Ronald Dijkgraaf (RElocal)	ronald@zonopjeschool.nl	+31 6 24 91 21 46
Yvonne Lubbers (Persoonlijke Ruimte)	yvonne@persoonlijkeruimte.nl	+31 6 27 56 25 71

SOFIE, 26 september 2014

blz 4

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon. Hoe kunnen uw bedrijf en de school elkaar helpen?

Drie manieren om te helpen:

- Groenwassen
- **Huurconstructie**
- Doneren

Huurconstructie

Eén van de manieren om te financieren is door middel van een huurconstructie.

De Kleine Prins zoekt, als eerste school in Rotterdam, een maatschappelijk betrokken ondernemer die de zonnestroominstallatie op het dak van de school wil financieren. Het idee daarbij is dat de ondernemer het systeem koopt en vervolgens gedurende 10 tot 12 jaar voor een vast bedrag per jaar, verhuurt aan de school. De school wekt met het gehuurde systeem vervolgens zelf zonnestroom op. Na deze periode neemt de school het systeem over voor een van te voren afgesproken prijs.

Ten minste 25% van de investering zal gefinancierd worden door de school, die dit via een daartoe opgerichte coöperatie bijeenbrengt uit donaties, crowdfunding en/of groenwassen. Voor het resterende bedrag dient de ondernemer zelf financiering te vinden.

Uitgangspunt hierbij is enerzijds dat het huurbedrag dat de school betaalt, ten minste 5% lager is dan de reguliere kosten voor energie die zij nu betaalt. Dit huurbedrag zal anderzijds voldoende zijn om de kosten van de ondernemer te dekken.

Waarom Huur?

Voor Milieu-investeringen kent de Nederlandse wetgeving diverse fiscale voordelen. Enkele voorbeelden zijn de EIA (Energie Investerings Aftrek), KIA (Kleinschaligheids Investerings Aftrek) en de VAMIL (Vrije Aftrek Milieumaatregelen). Door deze regelingen is het voor een bedrijf dat winst maakt aantrekkelijk om in duurzame energie oplossingen te investeren:

- Het bedrijf mag de verdeling van de normale aftrek vrij bepalen, waardoor hij meer af kan trekken in jaren met een hogere winst (VAMIL)
- Het bedrijf mag na de normale investeringsaftrek, een extra aftrekpost van 41,5 % van de investering opvoeren (EIA).

Een school kan van deze regelingen geen gebruik maken. Het is daarom gunstig een andere partij, een ondernemer die voldoende winst maakt, de investering te laten doen.

In principe kan elke onderneming, van zelfstandige tot multinational, invulling geven aan deze oplossing. Zelfstandigen hebben aan de ene kant een hogere fiscale afdracht in de inkomstenbelasting (IB 33%, 42%, 52%), waardoor het rendement hoger is. Aan de andere kant zijn grotere bedrijven doorgaans kapitaalkrachtiger en beter in staat goedkope financiering te vinden.

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon. Hoe kunnen uw bedrijf en de school elkaar helpen?

Drie manieren om te helpen:

- Groenwassen
- **Huurconstructie**
- Doneren

Financiering

De investeringsbehoefte bedraagt ongeveer € 60.000,- (excl. BTW) voor de zonnestroominstallatie op het dak van het schoolgebouw aan de van Bassenstraat. Hiervan wordt minimaal €15.000,- bijeengebracht door de school/de coöperatie en geleend aan de ondernemer.

Organisatie

De ondernemer zal gedurende een periode van ca 10-12 jaar het zonnestroomsysteem verhuren aan de school. Afhankelijk van het soort ondernemer kunnen op het gebied van het onderhoud en overige beheertaken afspraken gemaakt worden met servicepartijen om hierin te faciliteren. Dit betreft de zaken als schoonmaak, technisch beheer, monitoring, verzekering en administratie.

Een coöperatieve buurt vereniging U.A. organiseert de communicatie, samenwerking en het bijeenbrengen van het eerste kapitaal en neemt na afloop de volledige installatie over tegen een vooraf contractueel vastgelegde prijs.

Voordelen voor u als ondernemer

Ondersteuning van de scholen van de Kleine Prins heeft meerdere voordelen voor de ondernemer:

- De ondernemer geeft zichtbaar invulling aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
- De ondernemer profileert zich als een lokaal verbonden ondernemer.
- De ondernemer realiseert door de extra aftrekposten een beter rendement op zijn vermogen.

Met SOFIE kunt u echt iets betekenen voor de school, het onderwijs, de kinderen en de buurt. Zonne-energie betekent minder vervuiling. Lagere energiekosten betekent meer geld voor onderwijs. De constructie biedt de ondernemer een maatschappelijk rendement.

Meer weten over verhuur aan de school?

Contact: Roland van der Klauw (NRG031) rvanderklauw@nrg031.nl +31 6 51 84 08 58
Wouter Klever (NRG031) wklever@nrg031.nl +31 6 22 38 80 18

De Kleine Prins gaat zelf energie opwekken uit de zon. Hoe kunnen uw bedrijf en de school elkaar helpen?

Drie manieren om te helpen:

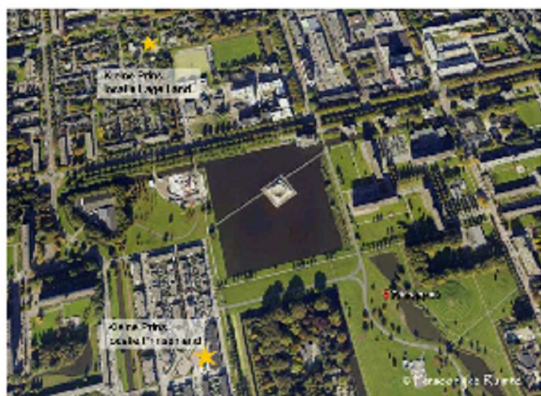
- Groenwassen
- Huurconstructie
- **Doneren**

Doneren

Naast groenwassen of investeren met behulp van een huurconstructie, kunnen bedrijven ook doneren. De meeste duurzame projecten kunnen door slimme regelingen als groenwassen en huurconstructies rondgerekend worden. De marge voor een school is, zeker in het begin, echter zeer beperkt. Daar kunnen donaties bij helpen. Zo kan bij een donatie van bijvoorbeeld 10% van de investering (in dit geval € 6.000), de besparing voor de school oplopen van € 300,- per jaar naar bijna € 1.000 per jaar, waarmee de school een substantiële budget ter beschikking heeft voor het investeren in onderwijs.

Het project SOFIE is een pilotproject binnen de TKI regeling van het ministerie van EL&I. Het doel is, dat deze pilot en met name de financieringsconstructies als voorbeeld gaan dienen voor een grootschalige uitrol van zonnestroomsystemen op daken van scholen. Het project zal daarom bij realisatie de benodigde publieke aandacht krijgen.

Een bedrijf, dat zich inzet voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, krijgt als donateur van het zonnestroomsysteem van De Kleine Prins dus een uitgelezen kans zich als MVO bedrijf te profileren.

Meer weten over Doneren?

Contact:	Job Swens (RElocal)	job.swens@j-ob.nl	+31 6 11 30 96 03
	Ronald Dijkgraaf (RElocal)	ronald@zonopjeschool.nl	+31 6 24 91 21 46
	Yvonne Lubbers (Persoonlijke Ruimte)	yvonne@persoonlijkeruimte.nl	+31 6 27 56 25 71

Bijlage 6: Overzicht benaderde bedrijven

SOFIE; bedrijvenoverzicht						
Bedrijf Prinsenland	Contactpersoon	telefonisch/afsprake	flyer gestuurd	Groenwass./Invest./Doneer	Status	Info
Albert Heijn	locatiemanager dhr. M. Schouten	afsprake gehad	ja	groenwassen/investeren	geïnteresseerd	Mag zelf g
Winkeliersvereniging Prins	voorzitter: M. Schouten	afsprake gehad	ja	groenwassen/doneren	actieve winkeliersvereniging	mogelijkh
Ecorys	mevr. Miep Sijben	bezoek gebracht	ja	investeren/doneren	doet nu niet mee	nu niet ge
ABN Amro	directeur	bezoek gebracht	n.v.t.	mogelijk info bedrijven	niet van toepassing	Bank voor
Bedrijf Lage Land	Contactpersoon	telefonisch/afsprake	flyer gestuurd	Groenwass./Invest./Doneer	Status	Info
Albert Heijn	locatiemanager dhr.	telefoongesprek	nee	groenwassen/investeren	niet geïnteresseerd	Mag zelf g
Winkeliersvereniging Lage	Rien Bezooijen voormalig voor	bezoek gebracht	ja	groenwassen/doneren	geïnteresseerd	nog niet d
Bakker Ammerlaan	directeur dhr Frans Ammerlaan	bezoek gebracht	ja	groenwassen	Geïnteresseerd, terugbellen	
Groentewinkel: RHversidee	Robert Heemskerk	bezoek gebracht	ja	groenwassen	zeer geïnteresseerd, belt ter	Enige groe
Slagerijrienbezooijen	Rien Bezooijen	bezoek gebracht	ja	groenwassen	geïnteresseerd, belt terug	Is bezig m
Bakkerij Klootwijk	Mevr.	bezoek gebracht	nee	groenwassen	doet niet mee	Net begor
De Kaasspecialist						
BloemideeVoorwinde						
Ako Lage Land						
Brainwash Kappers						
Versnelling 010						
Rabobank Rotterdam	Rob van Dijk	2 bezoeken gebracht	Ja	Investeren	Niet geïntereseerd	Crowdfun
Van Wijnen Bouw	Theo Rook	bezoek gebracht	ja	Investeren	Niet geïntereseerd	te lage rei
Eneco	Bram Poeth	bezoek gebracht	ja	Investeren	Geïntereseerd, proces loopt	
Gemeente Rotterdam	Hendrik -jan Bosch	bezoek gebracht	ja	Garantstelling	Geïntereseerd, proces loopt	
Dura Vermeer	Wilbert jan De ridder	bezoek gebracht	ja	Investeren	Geïntereseerd, proces loopt	

Verslag werving Groenwassen:

Rondom de school de Kleine Prins, locatie Lage land bevinden zich twee winkelcentra. We hebben ze beiden bezocht om een selectie te maken in te benaderen bedrijven voor het Groenwassen.

Winkelcentrum 1 Lage Land geeft een enigszins armoedige indruk, omdat er veel leegstand is en er weinig bezoekers te zien zijn.

Winkelcentrum 2..geeft een veel levendiger beeld: drukbezochte winkels en een verzorgd centrum als geheel. Op dit winkelcentrum hebben we ons dan ook gefocused.

Voorlopige conclusies en 'lessons learned':

Benader bedrijven niet alleen telefonisch. Het werkt goed om met dit lokale project. Zo kun je direct in grote lijnen je verhaal vertellen en vervolgens gedetailleerdere gegevens per mail sturen.

Wat opvalt is dat de meeste bedrijven in eerste instantie enthousiast zijn over het idee om de financiering lokaal op te pakken. Een vervolgstap laat echter wat langer op zich wachten.

Verslag werving donatie / investeren

Ecorys (Q2 2014)

Een bedrijf wat wereldwijd duurzame projecten heeft en dit type lokale duurzame projecten ook zelf in de portefeuille heeft, geeft aan dat dit project goed aansluit bij hun bedrijf, maar dat ze op dit moment geen mogelijkheden zien om mee te doen. Ze houden het project in de portefeuille, wellicht voor de toekomst.

Versnelling 010 (Q1 2014)

Het Rotterdam Climate Initiative is initiatiefnemer van Versnelling 010. Versnelling010 is het consortium van 16 Rotterdamse bouwers, woningcorporaties, energieleveranciers en adviesbureau die grootschalige verduurzaming van de bebouwde omgeving in Rotterdam nastreven. Als partner in Versnelling 010 heeft Waifer de betrokken partners benaderd te participeren in het project SOFIE. De uitnodiging om te participeren is opgenomen in de bijlage en is verstuurd naar o.a Rabobank Rotterdam, Van Wijnen Bouw, Gemeente Rotterdam, Eneco en Dura Vermeer.

Met de navolgende partners hebben verschillende (vaak diepgaande) gesprekken / trajecten plaatsgevonden.

Rabobank Rotterdam (Q2 2014)

Mede door de ervaringen in het Wocozon traject lag de voorkeur bij een betrokken / sterke / lokale bancaire partij. Rabobank Rotterdam voldeed aan dit criterium. Het financierbaar maken van een dergelijke case was voor Rabobank geen probleem. Zowel de ESCo, als Coöp als MKB-er behoorden tot de mogelijkheden. Wel werden een tweetal criteria gesteld: Risico-reductie door vergaande garanties van gemeente inzake leegstand en de minimale betrokkenheid van overige (crowd-)financiers. Crowdfunding genereert veel aandacht en een eventueel mismanagement van het project zou tot veel slechte publiciteit kunnen leiden.

In het licht van de noodzakelijke betrokkenheid van de gemeenschap (fundamentele doelstelling Sofie) zag Rabobank geen mogelijkheden in verdere betrokkenheid.

Van Wijnen Bouw (Q2 2014)

Van Wijnen Bouw zag verschillende mogelijkheden in het fungeren als ESCo maar kent een minimale rendementseis op al het geïnvesteerde vermogen. De rendementsdoelstellingen van het project zijn echter dermate laag dat verdere betrokkenheid voor hun niet wenselijk bleek.

Eneco (Q2 2014)

Energieleverancier Eneco ontwikkelt in eigen beheer de laatste jaren verschillende mogelijkheden om scholen te verduurzamen. De rendementsdoelstellingen waarbij het rendement hoofdzakelijk bij de school zou komen te vallen bood Eneco echter geen mogelijkheid tot participatie.

Gemeente Rotterdam (Q3 2014)

Om het model financierbaar te maken is een beroep gedaan op de juridisch eigenaar van de opstallen van de Kleine Prins; De gemeente Afdeling Stadsontwikkeling.

De betrokkenheid van de gemeente in het project als deelnemer maakte het relatief eenvoudig om naar oplossingen te kijken. Momenteel wordt een garantiestelling uitgewerkt waarbij de gemeente garant staat voor het leegstandsrisico indien de opstal om welke reden dan ook geen gebruiker meer kent in de toekomst.

Dura Vermeer (Q3 2014)

Deze lokale en betrokken Rotterdamse Bouwer is zeer geïnteresseerd en de volgende gesprekken tot verdere concretisering lopen. Voorkeur gaat uit naar of eigen financiering of met partner. 2 scholen zijn eigenlijk te kleinschalig, potentieel in opschaling met koppeling naar verder installatiewerk is wenselijk. Wordt vervolgd.

SOFIE

SAMEN (duurzaam) ONDERWIJS FINANCIEREN geeft ENERGIE

BESCHRIJVING BUSINESSCASE SOFIE
T.B.V. KLEINE PRINS, RVKO EN GEMEENTE ROTTERDAM
JULI 2015

1. SAMENVATTING

Na de zoektocht binnen het TKI-Energo SOFIE-Project heeft het projectteam een actuele businesscase uitgewerkt voor de financiering van zonnepanelen op daken van “De Kleine Prins” scholen aan de Clara Egginklaan en Van Bassenstraat te Rotterdam.

De investering van de twee installaties is begroot op ca € 120.000.

De Kleine Prins en de RVKO zijn voornemens deze benodigde investering in gezamenlijkheid te realiseren in de navolgende verdeling;

- De Kleine Prins; € 20.000 eigen inbreng
- RVKO; € 100.000 in de vorm van een lening (projectfinanciering en buffervermogen)

Onderdeel van de business case is een gemeentelijke garantstelling in de vorm van een subsidie onder opschortende voorwaarden, ten aanzien van eventueel gederfde inkomsten (uit mutatie of leegstand als gevolg van handelen door de overheid). Dit zal nader met de gemeente moeten worden vormgegeven.

Het finale doel is het realiseren van een publieke ESCO (Energy Service Company) voor scholen zonder winstdoelstelling die eenvoudig opschaalbaar is middels bancaire financiering.

Over de opschaling is SOFIE reeds in een vergevorderd stadium met Rabobank Rotterdam / Lage Landen

2. INLEIDING / ACHTERGROND

Basisschool De Kleine Prins heeft, net als vele scholen, de ambitie een duurzamer schoolgebouw te realiseren. Het opwekken van duurzame energie middels zonnepanelen heeft veel potentie. Scholen hebben immers vaak grote dakoppervlakken. In de praktijk blijkt het echter geen eenvoudige opgave zonnestroominstallaties op scholen te realiseren.

Zelfstandig opwekken van zonne-energie is voor particuliere woningbezitters reeds rendabel door de relatief hoge prijs voor netstroom. Voor het maatschappelijk vastgoed ligt dit anders, daar zij over het algemeen een lagere gemiddelde elektriciteitsprijs betalen. Daarnaast maken eigendomsverhoudingen, onderhoudsverplichtingen en beperkte mogelijkheden tot verbetering van het gebouw het niet altijd mogelijk de gewenste investering te doen.

SOFIE, een consortium bestaande uit De Rotterdamse Vereniging voor Katholieke Onderwijs (RVKO), WAIFER, Wocozon, RElocal en de gemeente Rotterdam hebben binnen het TKI-programma Energo het plan opgevat om voor deze problemen oplossingsconcepten te ontwikkelen binnen twee pilot projecten

Binnen het TKI-Energo SOFIE-Project zijn verschillende financieringsbronnen onderzocht. Daarbij was het uitgangspunt zoveel mogelijk de omgeving te betrekken. Donaties, sponsoring, investering door een lokaal bedrijf, crowdfunding en groenwassen zijn in het SOFIE-model opgenomen. Het scenario van de Postcoderoos is komen te vervallen wegens het beperkte dakoppervlak van de scholen.

In de voorbereiding voor de pilot projecten voor De Kleine Prins zijn een aantal financieringsbronnen van het SOFIE-concept afgefallen. De optie voor een investering door een bedrijf, crowdfunding en groenwassen zijn afgefallen voor deze buurt/school. De optie voor een donatie middels sponsoring is omarmd door de directie.

Voor het resterend bedrag is gezocht naar een bancaire financiering. De Lage Landen is geïnteresseerd, echter de schaal is nog te klein. Het is voor de deze financiële instelling wenselijk dat het SOFIE-concept eerst bewezen wordt en dat er uitzicht is op uitrol over een groter aantal scholen. RVKO heeft zich hierna gecommitteerd aan de doelstellingen van De Kleine Prins en heeft aangegeven het benodigde budget voor de investering ter beschikking te willen stellen voor een lange periode.

In voorliggend document vindt u de uitwerking van de business case voor de twee gebouwen van de Kleine Prins. In deze business case ligt de exploitatie van de zonnestroominstallaties bij de ESCO SOFIE. Binnen de juridischeESCO structuur ligt de mogelijkheid om eenvoudig op te schalen naar meerdere schoolgebouwen.

De realisatie van deze business cases is essentieel voor de verdere uitrol van zonne-energie op schooldaken, het uiteindelijke doel van SOFIE. TKI-project SOFIE ontwikkelt daartoe een "standaard" maatwerkpakket met een werkwijze en juridische en financiële instrumenten. Sofie heeft daarvoor een "starters" pakket bestaande uit o.a. een flow-chart, financieel model en aanverwante documentatie en contracten.

Alle gebruikers van maatschappelijk vastgoed (scholen, sport, algemene voorzieningen etc) kunnen hiermee op basis van de specifieke situatie (sociaal/maatschappelijk/demografisch/ technisch/ lokale regulering/ eigendomsverhouding etc) de flow-chart doorlopen. Door input van deze variabelen wordt in het financieel model de financiële haalbaarheid geprognoseerd. Voor alle verschillende oplossingsrichtingen is documentatie beschikbaar in relatie tot organisatie, contractvorming en juridische- / financiële uitwerking. Hiermee wordt gekomen tot een eenvoudige implementatie van een lokaal wenselijke, haalbare passende aanpak. De informatie is opgenomen in het rapport TKI-Sofie juli 2015.

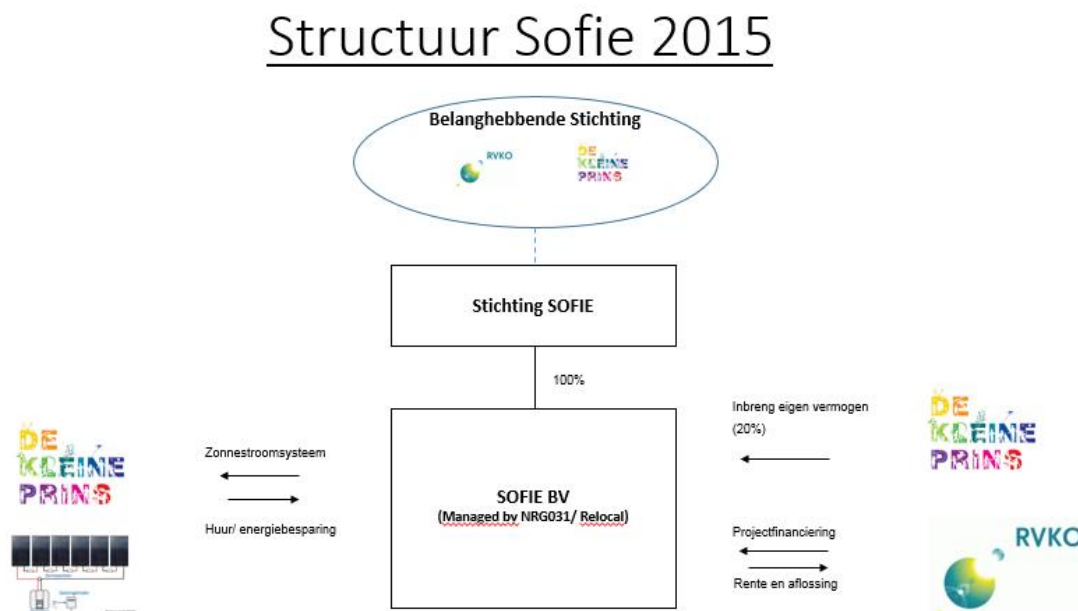
3. DE PUBLIEK-/ MAATSCHAPPELIJKE ESCO

Het SOFIE-concept is gebaseerd op een ESCO constructie. Een ESCO staat voor Energie Service Company en faciliteert gebruikers in energetische maatregelen. Een ESCO investeert doorgaans zelf en verhuurt de installatie aan de gebruiker of zij maken gebruik van een operationele lease overeenkomst.

- De ESCO verhuurt de installatie aan de gebruiker, in dit geval De Kleine Prins, tegen een huurvergoeding die gerelateerd is aan het vermogen en het rendement van de installatie.
- Door een huurcontract te sluiten met de ESCO kan de school gebruik maken van het algemene salderingsprincipe. De waarde van de gesaldeerde stroom is afhankelijk van het jaarlijkse verbruik van de school en bedraagt in 2015 voor beiden locaties van de Kleine Prins € 0,147 per kWh.
- De school komt in aanmerking voor saldering omdat het voldoet aan het criterium; voor rekening en risico. De ESCO garandeert een feitelijk systeemrendement, maar de school draagt het risico voor meer of minder opwekking door klimatologische omstandigheden / wisselende instraling.
- Op basis van de eigenschappen van de financieringen zullen de voorwaarden van de huurovereenkomst moeten worden vormgeven. Globaal is doorgesproken met het schoolbestuur om de volledige besparing in te zetten als huurvergoeding. Dit heet het Niet Meer Dan Anders Principe. De besparing die de school als huur betaalt aan de ESCO zal als eerste worden aangewend voor de aflossing van het vreemd vermogen (voor de pilotprojecten de lening van de RVKO).
- De ESCO zal de installatie gedurende de looptijd van de huurovereenkomst services op het gebied van monitoring, onderhoud, verzekering, schoonmaak etc. Op deze wijze wordt de school optimaal gefaciliteerd en hoeft het zelfstandig geen externe partijen te betrekken.
- De ESCO geeft de mogelijkheid de realisatie van zonnestroom installaties op te schalen middels bancaire financiering.

Door deze opzet zijn de verantwoordelijkheden, operationele invullingen en de (financiële) risico's gelegen bij de ESCO. De risico's verbonden aan het jaarlijkse aantal zonne-uren liggen bij de school.

De navolgende structuur zou tot de mogelijkheden behoren:

Sofie BV verkrijgt per deelnemende school een ca 20% eigen vermogen. Dit eigen vermogen kan worden opgehaald via een sponsorloop, maar ook door een derde (of gedeeltelijk door RVKO zelf) worden ingebracht. Door inbreng van dit eigen vermogen verkrijgt de deelnemende school een rol in de Stichting Sofie en kan het meebeslissen over de strategie van de vennootschap.

Bestuur en governance

SOFIE BV zal worden bestuurd door de initiatiefnemers NRG031 en Relocal.

100% van de aandelen van de SOFIE BV liggen in handen van de Stichting SOFIE. Stichting SOFIE wordt bestuurd door de deelnemende scholen en schoolbesturen en eventueel overige stakeholders. De bestuursleden van de Stichting hebben daarmee een zwaarwegende beslisbevoegdheid op het vlak van prijsbeleid, bestemming van middelen, benoemen en ontslaan van bestuurders, nieuwe projecten, financiering en partnerships.

Nadere uitwerking van de governance zal moeten worden vormgegeven in samenwerking met de Kleine Prins, RVKO en De Gemeente.

Ideologie achter structuur en governance

Investeren in zonnestroominstallaties vergt vooraf een substantiële investering, kent gedurende de looptijd onzekerheden, maar kan op langere termijn zeer profijtelijk zijn. Bestaande commerciële marktpartijen werken met contractvormen waarbij de winst wordt gemaakt door de marktpartij en risico's worden verlegd naar de gebruiker (scholen).

Projectteam SOFIE streeft naar het elimineren / reduceren van risico's en als deze zich dan toch voordoen te alloceren bij de partij die ze ook het best kan dragen. Op deze wijze wordt de winst en het verlies op de juiste plaats gepakt of genomen. Voor het succesvol exploiteren van dergelijke modellen, waarbij de rendementen terugvallen aan de school, is schaalbaarheid binnen een gestandaardiseerde aanpak van grote noodzaak.

Om de ontwikkeling en exploitatie van dergelijke complex financierbare PV-projecten toch haalbaar-renderend te laten zijn zal er dus sprake moeten zijn van opschaling binnen een gestandaardiseerde aanpak. Hiermee zal voor achterliggende financiers de complexiteit & het risico worden gereduceerd.

De voorkeur gaat daarbij uit naar het betrekken van een financiële instelling (bij voorbeeld de Rabobank/ BNG-Bank). Deze financiële instelling zal de volledige financiering aan de ESCO kunnen verlenen op basis van een gedeeltelijke garantstelling vanuit de gemeente. Dit genereert standaardisatie, gebundelde kennis bij financiers en risicoreductie op portefeuille niveau. Hierdoor zal zonnestroom voor scholen eenvoudig financierbaar worden. De algemene operationele ontwikkelings- en projectmanagementkosten kunnen sterk worden gereduceerd omdat er louter geacquireerd dient te worden op het bestuurlijk niveau bij scholen.

Met de financiers zullen randvoorwaarden moeten worden geschetst met betrekking tot navolgende criteria (indicatief en niet uitputtend):

- Scholen staan centraal
- Zeggenschap ligt bij scholen
- Gezonde businesscase met buffer en marge
- Zorgvuldige beheersing en allocatie van risico's
- Ca 20% garantstelling
- Standaardisatie van contracten
- Flexibiliteit ten aanzien van techniek en prijs
- Minimale omvang installatie (van bijvoorbeeld 30.000 wp)
- Maximale investering per wp (van bijvoorbeeld € 1.10 per wp turnkey)

Einde looptijd

Na 12 jaar zullen alle schulden van de ESCO (lening RKVO) voor de installaties zijn afgelost.

Op dat moment zijn verschillende scenario's mogelijk;

1. De Kleine Prins zet het huurcontract voort onder aangepaste huurvoorwaarden (enkel nog vergoeding voor beheeractiviteiten)
2. De Kleine Prins zegt de samenwerking op en verwerft de installatie en draagt hierna zelfstandig het beheer en onderhoud.

4 Technische omschrijving van de pilot projecten

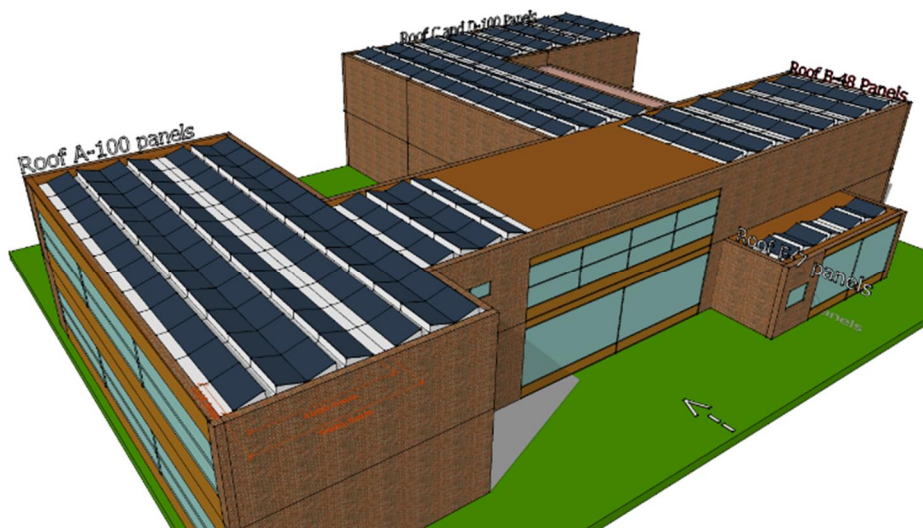
De Kleine Prins heeft voor deze pilot een tweetal locaties aangedragen. De locatie Van Bassenstraat en de locatie Clara Eggink.

Voor deze pilots zal ca 90 – 95% van het huidige energieverbruik worden opgewekt middels de te realiseren installatie.

Op basis van dit uitgangspunt ziet de uitwerking van de twee projecten er als volgt uit:

Pilotproject 1: Van Bassenstraat

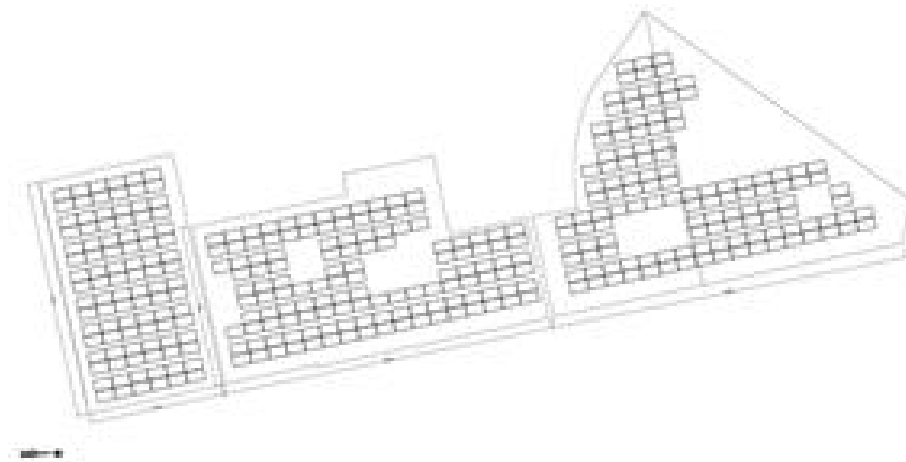
- Energieverbruik: ca 40.000 kWh
- Gewenste omvang Installatie: 160 panelen (42.400 wp)
- Vermogen per paneel: 265 Wp
- Verwachte investering: ca € 45.000 ex btw
- Procentuele opwekking middels zon: ca 90-95%
- Totaal rendement (geometrisch, systeem en locatie) 90%
- Totale verwachte opwekking 1^e jaar: ca 38.000 kWh
- Gemiddelde stroomprijs per kWh ex btw: € 0,121
- Totale huurvergoeding 1^e jaar: € 4700,- ex btw

Figuur 1: 3-D configuratie Locatie Van Bassenstraat. Hierin is gekozen voor een Oost-West oriëntatie om de elektriciteitsproductie te maximaliseren.

Pilot project 2: Clara Egginkstraat

- Energieverbruik: ca 50.000 kWh
- Gewenste omvang installatie: 200 panelen (52.400 wp)
- Vermogen per paneel: 265 Wp
- Verwachte investering: €55.000 ex btw
- Procentuele opwekking middels zon: ca 90-95%
- Totaal rendement (geometrisch, systeem en locatie) 90%
- Totale verwachte opwekking per jaar: 47.000 kWh
- Gemiddelde stroomprijs per kWh ex btw: € 0,123
- Totale huurvergoeding 1^e jaar: € 5800,-

Figuur 2: Voorbeeld Configuratie locatie Clara Egginkstraat

Type configuratie

De installaties zullen worden geplaatst door een nader te selecteren lokale Rotterdamse partij die voldoet aan alle vereisten, protocollen en garanties.

De gekozen configuratie zal een gegarandeerde levensduur kennen van minimaal 12 jaar met een specifieke opwekkingsgarantie van de panelen van 90% na 10 jaar en 80% na 25 jaar.

Het type configuratie (type panelen, omvormers en bevestigingsmaterialen) zal nader moeten worden uitgewerkt. De voorkeur geniet een oost-west oriëntatie.

Oost-westelijk gericht

Figuur 3: Oost-west oriëntatie

5.0 De Businesscase voor de ESCO SOFIE

5.1 Algemeen

Het verdienmodel (kosten/ baten) van ESCO SOFIE is als volgt.

- Inkomsten komen voort uit de verhuur van zonnepanelen. Per jaar wordt per locatie ca €5.000 - € 6.000 omzet (inkomsten/ ex btw) begroot.
- Kosten komen voort uit financieringslasten + afschrijvingen en bijkomende managementkosten.

De kosten voor de twee installaties zijn hoofdzakelijk te onderscheiden in:

- Financieringslasten	€10.000
De lening van de RVKO zal over een periode van ca 12 jaar worden terugbetaald. De jaarlijkse annuïtaire financieringslast (rente + aflossing) blijft voor beide locaties samen over de looptijd gelijk, ca € 10.000 per jaar.	
- Management -/ Beheervergoeding	€ 200
Het management faciliteert gedurende de gehele exploitatie het onderhoud (groot en klein), de verzekering, administratie en het beheer. Voor deze beheerdienst wordt € 100 per installaties per jaar in rekening gebracht. Deze vergoeding loopt separaat aan de daadwerkelijk te maken kosten voor het onderhoud en is enkel voor de administratieve en operationele invulling.	
- Monitoringvergoeding	€ 100
Het management streeft voor haar huurders naar een maximale opwekking van de PV-installaties. Onderhoud (groot en klein) en monitoring is daarom van groot belang. Om deze reden worden de installaties gemonitord en zullen er maatregelen genomen worden indien blijkt dat een installatie onder de norm presteert. Door de monitoring krijgen scholen ook inzicht in het eigen energieverbruik en eigen opwekking. € 50,- per locatie per jaar.	
- Onderhoudskosten	€ 200
De producenten van panelen en omvormers geven voor lange perioden garanties af op hun producten (25 jaar). Om het kleine onderhoud gedurende de exploitatie te kunnen dekken wordt jaarlijks hiervoor een voorziening gemaakt en onderhoudskosten (w.o. reinigingskosten) uit betaald. € 100,- per locatie per jaar.	
- Verzekering	€ 350
De PV-installatie wordt verzekerd tegen (weers)invloeden van buiten, brand, diefstal en vandalisme. De kosten hiervan bedragen ca € 175 per installatie.	
- Overige kosten instandhouding entiteit	€ 200
Het bestaan van de entiteit zal kosten met zich meebrengen. Deze kosten komen voort uit inschrijving kvk, opmaken jaarcijfers en algemeen administratief beheer.	

De bovenstaande activiteiten van SOFIE BV worden verzorgd door NRG031/ RElocal

5.2 Algemene uitgangspunten

De navolgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de doorrekening.

Opbrengst

Aantal scholen	2 stuks
Totaal aantal zonnepanelen	360 stuks
Gemiddelde instraling per m2 per jaar	1043 kWh/m2/ p jaar
Geometrisch rendement (hellingshoek en oriëntatie)	102%
Systeemrendement	85%
Opbrengst per jaar	89.000
Degeneratie van de panelen per jaar	0,4%

Investering

Investering per wp (turnkey)	€ 95.400	€ 1.00
Stelpost Out of pocketkosten (oprichting + contracten)	€ 10.000	
Projectbegeleiding	<u>€ 10.000</u>	
Totale investering	€ 115.400	
Buffervermogen in ESCO	€ 4.600	

Funding

Inbreng eigen middelen/ donaties/ Eigen vermogen	€ 20.000
Projectfinanciering RVKO	€ 100.000
Type lening RVKO	Annuitair
Rente Projectfinanciering RVKO	3.0%
Looptijd lening RVKO	12 jaar

Overige

Exploitatieduur	12 jaar
Inflatie	1,50%
Prijsstijging elektra	0%
Huidige energieprijzen locaties (incl Btw)	€ 0,147
Huidige energieprijzen locaties (exc Btw)	€ 0,122

5.3 Verlies en Winstrekening

De feitelijke businesscase van SOFIE is over een periode van 12 jaar sterk verlieslatend. Zie onderstaande verlies en winstrekening.

Winst en Verlies Rekening	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Omzet (excl btw) School	€ 10.778	€ 10.896	€ 11.015	€ 11.136	€ 11.258	€ 11.381	€ 11.505	€ 11.631	€ 11.758	€ 11.887	€ 12.017	€ 12.149	€ 137.412
Totaal omzet	€ 10.778	€ 10.896	€ 11.015	€ 11.136	€ 11.258	€ 11.381	€ 11.505	€ 11.631	€ 11.758	€ 11.887	€ 12.017	€ 12.149	€ 137.412
Kosten													
Beheer	€ 200-	€ 206-	€ 212-	€ 219-	€ 225-	€ 232-	€ 239-	€ 246-	€ 253-	€ 261-	€ 269-	€ 277-	€ 2.838-
Monitoring	€ 100-	€ 103-	€ 106-	€ 109-	€ 113-	€ 116-	€ 119-	€ 123-	€ 127-	€ 130-	€ 134-	€ 138-	€ 1.419-
Onderhoud	€ 200-	€ 206-	€ 212-	€ 219-	€ 225-	€ 232-	€ 239-	€ 246-	€ 253-	€ 261-	€ 269-	€ 277-	€ 2.838-
Verzekering	€ 335-	€ 345-	€ 355-	€ 366-	€ 377-	€ 388-	€ 400-	€ 412-	€ 424-	€ 437-	€ 450-	€ 463-	€ 4.750-
Overige Jaarlijkse kosten	€ 200-	€ 206-	€ 212-	€ 219-	€ 225-	€ 232-	€ 239-	€ 246-	€ 253-	€ 261-	€ 269-	€ 277-	€ 2.838-
Totale kosten	€ 1.035-	€ 1.066-	€ 1.098-	€ 1.131-	€ 1.165-	€ 1.199-	€ 1.235-	€ 1.273-	€ 1.311-	€ 1.350-	€ 1.390-	€ 1.432-	€ 14.684-
Afschrijving	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 9.617-	€ 115.400-
Winst voor rente en belasting	€ 127	€ 214	€ 301	€ 389	€ 476	€ 565	€ 653	€ 742	€ 831	€ 920	€ 1.010	€ 1.100	€ 7.328
Rente RVKO	€ 3.000	€ 2.789	€ 2.571	€ 2.347	€ 2.116	€ 1.878	€ 1.633	€ 1.380	€ 1.120	€ 853	€ 577	€ 293	€ 20.555
Rente rekening courant	€ 69	€ 169	€ 167	€ 165	€ 166	€ 167	€ 170	€ 175	€ 181	€ 188	€ 196	€ 206	€ 2.020
Totale rente	€ 3.069	€ 2.958	€ 2.737	€ 2.512	€ 2.281	€ 2.045	€ 1.803	€ 1.555	€ 1.301	€ 1.040	€ 773	€ 499	€ 22.574
Winst voor belasting	€ 2.942	€ 2.744	€ 2.436	€ 2.123	€ 1.805	€ 1.480	€ 1.150	€ 813	€ 470	€ 120	€ 237	€ 601	€ 15.246
Belasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Belastingvoordeel													
Winst / Verlies	€ 2.942	€ 2.744	€ 2.436	€ 2.123	€ 1.805	€ 1.480	€ 1.150	€ 813	€ 470	€ 120	€ 237	€ 601	€ 15.246
Cumulatief Winst / Verlies	€ 2.942	€ 5.686	€ 8.122	€ 10.246	€ 12.051	€ 13.531	€ 14.681	€ 15.494	€ 15.964	€ 16.084	€ 15.847	€ 15.246	€ 15.246

De businesscase is vrijwel over alle jaren (fiscaal) verlieslatend wat resulteert in een cumulatief verlies in jaar 12 van ca € 18.000,-. Dit verlies komt voornamelijk voort uit de eenmalige bijkomende organisatiekosten van € 20.000,-. Zonder deze kosten (in geval van repeteerbaarheid) komt de exploitatie na 12 jaar uit op break even.

5.4 Cashflow statement

Wel kent de businesscase per saldo een positieve cumulatieve cashflow. De cashflow is echter niet robuust. Het buffervermogen is dan ook noodzakelijk om de liquiditeit gedurende de exploitatie te garanderen. Het vrije cashflowoverzicht t van de vennootschap ziet er als volgt uit:

Kasstroom overzicht	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Kasstroom (winst/verlies + afschrijving)	€ 6.675	€ 6.873	€ 7.180	€ 7.493	€ 7.812	€ 8.136	€ 8.467	€ 8.804	€ 9.147	€ 9.497	€ 9.853	€ 10.217	€ 100.154
Aflossing RVKO	€ 7.046	€ 7.258	€ 7.475	€ 7.700	€ 7.931	€ 8.168	€ 8.414	€ 8.666	€ 8.926	€ 9.194	€ 9.470	€ 9.754	€ 100.000
Totale aflossing	€ 7.046	€ 7.258	€ 7.475	€ 7.700	€ 7.931	€ 8.168	€ 8.414	€ 8.666	€ 8.926	€ 9.194	€ 9.470	€ 9.754	€ 100.000
Vrije kasstroom na aflossing	€ 372	€ 385	€ 295	€ 206	€ 119	€ 32	€ 53	€ 138	€ 221	€ 303	€ 384	€ 464	€ 154
Cumulative vrije kasstroom na aflossing	€ 372	€ 757	€ 1.052	€ 1.258	€ 1.377	€ 1.409	€ 1.355	€ 1.218	€ 997	€ 694	€ 310	€ 154	€ 154

5.5 Balans

De Balans van de vennootschap ziet er navolgend uit.

De totale investering a € 115.000 wordt over een periode van 12 jaar afgeschreven tot nihil.

Balans													
Bezittingen													
Boekwaarde installatie	€ 105.783	€ 96.167	€ 86.550	€ 76.933	€ 67.317	€ 57.700	€ 48.083	€ 38.467	€ 28.850	€ 19.233	€ 9.617	€ 0-	
Rekening courant begin van het jaar	4.800	10.367	10.486	10.104	9.817	9.626	9.530	9.527	9.617	9.798	10.070	10.432	
Vrijzijing rekening courant	6.367	480-	383-	286-	191-	96-	3-	90	181	272	362	451	
Total Cash	€ 10.967	€ 10.486	€ 10.104	€ 9.817	€ 9.626	€ 9.530	€ 9.527	€ 9.617	€ 9.798	€ 10.070	€ 10.432	€ 10.883	
Totale bezittingen	€ 116.750	€ 106.653	€ 96.654	€ 86.751	€ 76.943	€ 67.230	€ 57.610	€ 48.083	€ 38.648	€ 29.303	€ 20.049	€ 10.883	
Passiva													
Eigen vermogen (begin jaar)	€ 20.000	€ 16.750	€ 13.699	€ 10.957	€ 8.530	€ 6.422	€ 4.639	€ 3.188	€ 2.075	€ 1.305	€ 886	€ 825	
Winst/Verlies	€ 3.250-	€ 3.051-	€ 2.742-	€ 2.428-	€ 2.108-	€ 1.783-	€ 1.451-	€ 1.113-	€ 769-	€ 419-	€ 61-	€ 304	
Eigen Vermogen	€ 16.750	€ 13.699	€ 10.957	€ 8.530	€ 6.422	€ 4.639	€ 3.188	€ 2.075	€ 1.305	€ 886	€ 825	€ 1.129	
Schuld Bancair	92.954	85.696	78.221	70.521	62.591	54.422	46.009	37.343	28.417	19.223	9.754	-	
Aflossing Bancair	7.046	7.258	7.475	7.700	7.931	8.168	8.414	8.666	8.926	9.194	9.470	9.754	
Schuld Bancair	100.000	92.954	85.696	78.221	70.521	62.591	54.422	46.009	37.343	28.417	19.223	9.754	
Totaal Passiva	€ 116.750	€ 106.653	€ 96.654	€ 86.751	€ 76.943	€ 67.230	€ 57.610	€ 48.083	€ 38.648	€ 29.303	€ 20.049	€ 10.883	

6. Risico's

De exploitatie van een PV-systeem binnen een ESCO brengt verschillende risico's met zich mee. Ter duiding van deze risico's en ter allocatie van deze risico's is hieronder een globale beschrijving.

1. Exploitatierisico SOFIE BV ESCO
Risico's gedurende exploitatie komen voor rekening van de ESCO.
Dergelijke risico's dienen te worden opgevangen door het creëren van "buffervermogen" in de ESCO.
Doordat de totale funding van RVKO en Kleine Prins (€ 120.000) de investering van € 115.000 overstijgt zou het mogelijk zijn om dit residu in te zetten ter liquiditeit in de ESCO.
2. Systeemrendements risico / machinebreuk / degeneratie ESCO
ESCO garandeert een minimaal systeemkwaliteit. Mankementen, degeneratie en overige technische problemen tav de installatie komen voor rekening van de ESCO. ESCO zal dit verleggen naar de installateur / leverancier en waar nodig verzekeren.
3. Instralingsrisico RVKO
Om wettelijk te mogen salderen zal er een risico bij de gebruiker dienen te liggen. Het risico op meer of minder instraling komt hiermee bij de school te liggen.
De school is contractueel gebonden aan een vaste huurbetaling op basis van een (historisch) gestandaardiseerde instraling per jaar.
4. Schaduw –risico ESCO
Bestaand of toenemend schaduwrisico is en komt voor rekening van de ESCO.
5. Schade-Risico ESCO
Ter dekking van schade uit alle van buiten komende onheilen (brand, storm, vandalisme, diefstal ed.) is de ESCO verantwoordelijk en verzekerd.
6. Debiteurenrisico RVKO
Het risico dat de debiteur (individuele school) niet betaalt komt voor rekening van de RVKO.
7. Salderingsrisico ESCO / RVKO
Het risico dat anno 2020 of later de salderingsregeling komt te vervallen is een gezamenlijk risico tussen ESCO en RVKO. Oplossingsrichting ligt in een contractuele bepaling tot verlenging van de huurtermijn. Zie hiervoor het contract.
8. Leegstandsrisico 1: Door toedoen Gemeente Gemeente
Gemeente draagt, middels de subsidie onder opschortende voorwaarden, het risico van leegstand door eigen toedoen.
9. Leegstandsrisico 2: Door toedoen RVKO RVKO/ Gemeente
De RVKO draagt vanuit de contractuele verplichtingen het eerste jaar het risico voor leegstand indien dit door eigen toedoen wordt veroorzaakt.
De gemeente is vervolgens verantwoordelijk voor het vinden van een nieuwe huurder. Als zij daarin in gebreke blijft, dient zij daar ook de verantwoordelijkheid voor te nemen. De gemeente staat daarmee dus garant voor leegstand na het eerste jaar.

7. Bijdragen per partij

Per heden (1 juli 2015) bestaat er een (principeel) commitment van de navolgende partners ;

- De Kleine Prins, ter organisatie van o.a. Sponsorloop / inbreng € 20.000.
- RVKO, ter financiering van ca € 100.000 euro ter dekking van projectfinanciering en buffervermogen.
- Gemeente Rotterdam, ter bijdrage in risico's (subsidie)
- Lage Landen (i.s.m. Rabobank Rotterdam) Projectfinancier resterende financieringsbehoefte in het geval van opschaling.

7.1 Bijdrage Kleine Prins

Uit de gesprekken van de afgelopen maanden is gebleken dat Directeur Wilke Vos nog altijd enthousiast is om de zonnepanelen op het dak van zijn school te realiseren. In het gesprek van april heeft hij zijn harde commitment van € 20.000 uitgesproken.

7.2 Bijdrage RKVO

Het bestuur van de RVKO heeft op 18 juni het besluit genomen om een bijdrage te doen van (€ 100.000) euro. Met deze middelen is de projectfinanciering voor de twee scholen ingevuld.

7.3 Bijdrage Gemeente

Als gebouweigenaar en tevens verantwoordelijk voor het huisvestingsbeleid van de twee scholen, vraagt het projectteam Sofie; de Gemeente Rotterdam om een bijdrage te leveren in het afdekken van het risico dat op kan treden indien door handelen van de overheid het gebouw binnen de looptijd van de lening niet langer meer als school functioneert. De concept subsidie beschikking is reeds opgemaakt.

De gemeentelijk bijdrage heeft betrekking op:

de derving van de jaarlijkse huurstromen, verminderd met de jaarlijkse verdien capaciteit door de verkoop van stroom aan de energieleverancier.

De hoogte van de gemeentelijke bijdrage is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal scholen, omvang van de installaties, inbreng eigen vermogen & elektraprijs in de toekomst.

Berekening omvang subsidie gemeente

-De mate aan inbreng eigen vermogen.

Hoe meer eigen vermogen vergaard uit donaties en sponsorlopen, hoe lager de risico's ter afdekking van de aflossingsverplichtingen, waarvoor de gemeente om een bijdrage gevraagd kan worden.

-Elektriciteitsprijs

In geval van leegstand zal de verhuurder van de installatie de opgewekte energie moeten verkopen aan een energieleverancier. De verdien capaciteit hangt in dat geval samen met de dan geldende elektraprijs. Om het risico te reduceren is in deze berekening rekening gehouden met de mate van inbreng eigen middelen. Veel inbreng eigen middelen, reduceert financieringslasten en hiermee risico voor de financier. Op basis van de toegezegde bijdrage van de Kleine Prins van € 20.000,- zal in deze berekeningen uitgegaan worden van €20.000,- inbreng. De bijdrage van de investeerder is hier dus 83% van de investering. Bij een elektriciteitsprijs van € 0,05 resulteert dit in een totaal risico voor de twee locaties van € 59.000,- (feitelijk exploitatietekort x % vreemd vermogen) die over een periode van 10 jaar zal worden afgelost.

1 Bijlage Uitwerking risico vervallen salderingsregeling

In 2020 wordt mogelijk de salderingsregeling voor zelfgeproduceerde duurzame energie versoerd. Dit zorgt voor onzekerheid voor de business cases van vandaag. In onderliggend stuk is het risico gekwantificeerd voor een aantal scenario's.

In het door SOFIE meest aannemelijke geachte scenario is het risico ongeveer 25% van een jaaromzet. In dit scenario wordt er van uitgegaan dat de korting van €0,075 kWh op de energiebelasting, die met een garantie van 15 jaar voor de regeling verlaagd tarief geldt, ook voor versoerde saldering zal worden gehanteerd. Deze (minimale) korting wordt geacht in gelijke verhouding gehanteerd te worden in de staffel boven 10.000 kWh/jaar gebruik. Tevens wordt met een zeer beperkt eigengebruik gerekend van 30%. In de praktijk wordt verwacht dat opslag en bijvoorbeeld verkoop middels laadpalen voor een betere business case kan zorgen.

Inleiding Saldering van productie en gebruik van elektriciteit

Kleinverbruikers van elektriciteit (<3x80 A) kunnen onder de huidige wet- en regelgeving hun (voor eigen rekening en risico) zelf geproduceerde duurzame elektriciteit, veelal zonne-energie, salderen met hun eigen gebruik.

In de praktijk wordt de elektriciteit die zelf wordt opgewekt niet altijd direct gebruikt. Het wordt op dat moment terug geleverd aan het net. Wanneer op een ander moment het gebruik groter is dan de productie wordt er elektriciteit geleverd via de netaansluiting. Het met elkaar verrekenen van deze stromen heet salderen. Het voordeel bij saldering bestaat uit het niet betalen van energiebelasting over de via het net geleverde stroom voor het deel dat op een ander moment zelf is geproduceerd.

Indien er in een jaar netto terug geleverd is, krijgt de producent een terugleververgoeding van de leverancier. Deze ligt doorgaans rond het leveringstarief.

Indien er in een jaar netto stroom van het net is afgenomen moet hier energiebelasting over betaald worden. De energiebelasting bestaat uit verschillende staffels. De voor saldering relevante belastingstaffels zijn de afgelopen jaren gestegen. De huidige gemiddelde energiebelasting bij een afname van 45.000 kWh (gemiddeld gebruik van de scholen van de Kleine Prins) bedraagt ca € 0,063 / kWh dit is exclusief BTW en opslag duurzame energie. Inclusief BTW is dit € 0,076 / kWh.

Over de eerste 10.000 kWh wordt het hoogste belastingtarief betaald. Het is ook daarom aantrekkelijk een zonne-installatie zo te dimensioneren dat opgewekte energie gemiddeld gelijk is aan het eigengebruik in een jaar.

Scenario's 2020

De overheid overweegt om vanaf 2020 de energie die een gebruiker van een zonnestroominstallatie tijdelijk in bewaring heeft gegeven op het net, bij opname te belasten met energiebelasting. Dit zal naar verwachting met een overgangsregeling worden ingevoerd.

Om de consequenties voor SOFIE te bepalen zijn een aantal factoren van invloed:

1. Hoeveel procent van de opgewekte stroom zal direct gebruikt kunnen worden of tijdelijk kunnen worden opgeslagen?
2. Wat is het teruglevertarief voor zonnestroom in 2020 en daarna?
3. Wat kan de school/ESCO nog meer doen?

Eigengebruik & de mogelijkheid voor opslag

Het percentage van de opgewekte zonne-energie dat direct gebruikt wordt is sterk afhankelijk van het gebruiksprofiel van de gebruiker. Scholen hebben in de zomervakantie over het algemeen een laag gebruik, evenals in het weekend. Hierdoor is het directe eigen gebruik van de opgewekte zonne-stroom relatief laag, naar verwachting 30%.

De stand van zaken in 2015 is dat er vrijwel geen stroom door gebruikers / scholen wordt opgeslagen. Maar de eerste omvormer met opslag is vorig jaar geïntroduceerd. Naar verwachting zal opslag de komende jaren snel goedkoper worden. De verwachting is dat de prijzen van accu's 3 keer sneller zullen

dalen dan die van zonnepanelen en dat opslag hierdoor over 5 jaar een zeer aantrekkelijk alternatief zal worden. Slimme schakeling en opslag kunnen het direct eigengebruik naar verwachting verbeteren tot ongeveer 50%.

Hoogte terugleververgoeding

Het leveringstarief (dus zonder energiebelasting) dat aan de school op dit moment in rekening wordt gebracht is € 0,06 incl. btw / €0,05 excl btw. Bij teruglevering wordt op dit moment door veel leveranciers het kale leveringstarief als teruglevertarief gehanteerd. Een aantal partijen bieden meer. Eneco biedt op dit moment € 0,09 /kWh. Aanneمة is dat het mogelijk is een teruglevertarief van € 0,07 /kWh te krijgen in 2020.

Wat kan de school/ ESCO nog meer doen?

Naast opslag en teruglevering is er ook de optie om het gebruik te vergroten. De opkomst van de elektrische auto biedt hier mogelijkheden. In veel straten in Rotterdam zien we al laadpalen en elektrische auto's. Prijzen per kWh variëren tussen de € 0,21 en € 0,35 cent (Laadpunt Clara Egginkstraat € 0,29)

Berekening Scenario's

Voor het berekenen van de risico's zijn 3 scenario's bekeken:

1. Worst-case scenario, waarbij het 'in bewaring gegeven deel' volledig wordt belast. Deze case achten wij echter verre van aannemelijk. Het is namelijk gezegd dat er een overgangsregeling wordt gehanteerd. Daarbij kan de overgangsregeling niet slechter zijn dan de gegarandeerde belastingkorting voor de postcoderoosregeling.
2. Postcoderoosregeling, uitgaand van een procentuele korting. Hierbij is uitgegaan van een korting op de belasting van 62,5%. Gebaseerd op de huidige korting van € 0,075 kWh in eerste staffel (€0,12 / kWh).
3. Postcoderoosregeling, uitgaand van een vaste korting. Een korting van € 0,075 / kWh in de eerste staffel en een korting op de volgende staffel van 100%. Hierdoor daalt het gemiddelde voordeel op energiebelasting ex BTW van € 0,063 naar € 0,053 cent per kWh. **Dit scenario wordt door ons het meest aannemelijk geacht.**

Deze 3 scenario's zijn uitgewerkt in combinatie met onderstaande aannames voor eigengebruik (30% of 50% en teruglevertarief (€ 0,07 /kWh) zoals hieronder omschreven.

Scenario's wijzigende wetgeving																	
	Tarieven		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	CUM	
	leveringstarief	€/kWh	€ 0,05	€ 0,05	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050	€ 0,050		
	gemiddeld energiebelasting tarief	€/kWh	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063	€ 0,063		
	belastingtarief postcode roos		€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053	€ 0,053		
	BTW		21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	21%		
	Teruglevertarief	€/kWh	€ 0,07	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070	€ 0,070		
	Opbrengst	kWh/jaar	89.438	88.990	88.545	88.103	87.662	87.224	86.788	86.354	85.922	85.492	85.065	84.640	84.216	1.128.438	
	Opbrengst bij volledig salderen		€ 12.229	€ 12.168	€ 12.107	€ 12.046	€ 11.986	€ 11.926	€ 11.866	€ 11.807	€ 11.748	€ 11.689	€ 11.631	€ 11.573	€ 11.515	€ 154.291	
	Scenario 1: Worst Case / volledige afschaffing salderen																
	eigengebruik 30%																
	Opbrengst eigengebruik							€ 3.578	€ 3.560	€ 3.542	€ 3.524	€ 3.507	€ 3.489	€ 3.472	€ 3.454	€ 28.127	
	Opbrengst teruglevering							€ 4.274	€ 4.253	€ 4.231	€ 4.210	€ 4.189	€ 4.168	€ 4.147	€ 4.127	€ 33.599	
	netto risico							€ 4.074	€ 4.054	€ 4.034	€ 4.014	€ 3.993	€ 3.973	€ 3.954	€ 3.934	€ 32.030	
	eigengebruik 50%																
	Opbrengst eigengebruik							€ 5.963	€ 5.933	€ 5.904	€ 5.874	€ 5.845	€ 5.815	€ 5.786	€ 5.757	€ 46.878	
	Opbrengst teruglevering							€ 3.053	€ 3.038	€ 3.022	€ 3.007	€ 2.992	€ 2.977	€ 2.962	€ 2.948	€ 24.000	
	netto risico							€ 2.910	€ 2.896	€ 2.881	€ 2.867	€ 2.852	€ 2.838	€ 2.824	€ 2.810	€ 22.878	
	Scenario 2: aangepaste postcode roos regeling/ procentuele korting																
	eigengebruik 30%																
	korting e-belasting	60%															
	Opbrengst eigengebruik							€ 3.578	€ 3.560	€ 3.542	€ 3.524	€ 3.507	€ 3.489	€ 3.472	€ 3.454	€ 28.127	
	Opbrengst niet direct eigen gebruik							€ 6.487	€ 6.454	€ 6.422	€ 6.390	€ 6.358	€ 6.326	€ 6.294	€ 6.263	€ 50.993	
	Netto Risico							€ 1.862	€ 1.852	€ 1.843	€ 1.834	€ 1.825	€ 1.816	€ 1.807	€ 1.798	€ 14.636	
	eigengebruik 50%																
	korting e-belasting	60%															
	Opbrengst eigengebruik							€ 5.963	€ 5.933	€ 5.904	€ 5.874	€ 5.845	€ 5.815	€ 5.786	€ 5.757	€ 46.878	
	Opbrengst niet direct eigen gebruik							€ 4.633	€ 4.610	€ 4.587	€ 4.564	€ 4.541	€ 4.519	€ 4.496	€ 4.473	€ 36.424	
	Netto Risico							€ 1.330	€ 1.323	€ 1.317	€ 1.310	€ 1.303	€ 1.297	€ 1.290	€ 1.284	€ 10.454	
	Scenario 3: postcode roos regeling/ vaste korting (MEEST AANNEMELIJK GEACHTTE)																
	eigengebruik 30%																
	direct gebruik							€ 3.578	€ 3.560	€ 3.542	€ 3.524	€ 3.507	€ 3.489	€ 3.472	€ 3.454	€ 28.127	
	indirect gebruik							€ 7.609	€ 7.571	€ 7.534	€ 7.496	€ 7.458	€ 7.421	€ 7.384	€ 7.347	€ 59.821	
	Netto Risico							€ 739	€ 735	€ 731	€ 728	€ 724	€ 720	€ 717	€ 713	€ 5.808	
	eigengebruik 50%																
	direct gebruik							€ 5.963	€ 5.933	€ 5.904	€ 5.874	€ 5.845	€ 5.815	€ 5.786	€ 5.757	€ 46.878	
	indirect gebruik							€ 5.435	€ 5.408	€ 5.381	€ 5.354	€ 5.327	€ 5.301	€ 5.274	€ 5.248	€ 42.729	
	Netto risico							€ 528	€ 525	€ 522	€ 520	€ 517	€ 515	€ 512	€ 510	€ 4.148	

3 Bijlage omvang subsidie gemeente

Bijdrage in de kosten ter dekking van Risico's									
			Elektraprijs			0,05			
			CPI			2%			
			Percentage vreemd vermogen			83%			
Van Bassen									
		Kwh ex Btw	Verwachte opwekking	Verwachte Omzet	wh teruglevering ex bt	Inkomsten Energiel.	Leegstandrisico		
2015	1	ú 0,121	38.160	ú 4.631	ú 0,05	ú 1.908	ú 2.723		
2016	2	ú 0,121	37.969	ú 4.608	ú 0,05	ú 1.898	ú 2.710		
2017	3	ú 0,121	37.779	ú 4.585	ú 0,05	ú 1.889	ú 2.696		
2018	4	ú 0,121	37.590	ú 4.562	ú 0,05	ú 1.880	ú 2.683		
2019	5	ú 0,121	37.403	ú 4.539	ú 0,05	ú 1.870	ú 2.669		
2020	6	ú 0,121	37.215	ú 4.517	ú 0,05	ú 1.861	ú 2.656		
2021	7	ú 0,121	37.029	ú 4.494	ú 0,05	ú 1.851	ú 2.643		
2022	8	ú 0,121	36.844	ú 4.472	ú 0,05	ú 1.842	ú 2.630		
2023	9	ú 0,121	36.660	ú 4.449	ú 0,05	ú 1.833	ú 2.616		
2024	10	ú 0,121	36.477	ú 4.427	ú 0,05	ú 1.824	ú 2.603		
2025	11	ú 0,121	36.294	ú 4.405	ú 0,05	ú 1.815	ú 2.590		
2026	12	ú 0,121	36.113	ú 4.383	ú 0,05	ú 1.806	ú 2.577		
		Totaal	445.535	54.074		22.277	31.797		
Clara Egginkstraat									
		Kwh ex Btw	Verwachte opwekking	Verwachte Omzet	wh teruglevering ex bt	Inkomsten Energiel.	Leegstandrisico		
2015	1	ú 0,121	47.160	ú 5.724	ú 0,05	ú 2.358	ú 3.366		
2016	2	ú 0,121	46.924	ú 5.695	ú 0,05	ú 2.346	ú 3.349		
2017	3	ú 0,121	46.690	ú 5.667	ú 0,05	ú 2.334	ú 3.332		
2018	4	ú 0,121	46.456	ú 5.638	ú 0,05	ú 2.323	ú 3.316		
2019	5	ú 0,121	46.224	ú 5.610	ú 0,05	ú 2.311	ú 3.299		
2020	6	ú 0,121	45.993	ú 5.582	ú 0,05	ú 2.300	ú 3.282		
2021	7	ú 0,121	45.763	ú 5.554	ú 0,05	ú 2.288	ú 3.266		
2022	8	ú 0,121	45.534	ú 5.526	ú 0,05	ú 2.277	ú 3.250		
2023	9	ú 0,121	45.306	ú 5.499	ú 0,05	ú 2.265	ú 3.233		
2024	10	ú 0,121	45.080	ú 5.471	ú 0,05	ú 2.254	ú 3.217		
2025	11	ú 0,121	44.854	ú 5.444	ú 0,05	ú 2.243	ú 3.201		
2026	12	ú 0,121	44.630	ú 5.417	ú 0,05	ú 2.232	ú 3.185		
		Totaal	550.614	66.827	1	27.531	39.297		
Totaal (twee locaties)									
		Kwh ex Btw	Verwachte opwekking	Verwachte Omzet	wh teruglevering ex bt	Inkomsten Energiel.	Leegstandrisico		
2015	1	ú 0,121	85320	ú 10.355	£ 0,05	ú 4.266	ú 6.089		
2016	2	ú 0,121	84893	ú 10.303	£ 0,05	ú 4.245	ú 6.059		
2017	3	ú 0,121	84469	ú 10.252	£ 0,05	ú 4.223	ú 6.028		
2018	4	ú 0,121	84047	ú 10.201	£ 0,05	ú 4.202	ú 5.998		
2019	5	ú 0,121	83626	ú 10.150	£ 0,05	ú 4.181	ú 5.969		
2020	6	ú 0,121	83208	ú 10.099	£ 0,05	ú 4.160	ú 5.938		
2021	7	ú 0,121	82792	ú 10.048	£ 0,05	ú 4.140	ú 5.909		
2022	8	ú 0,121	82378	ú 9.998	£ 0,05	ú 4.119	ú 5.879		
2023	9	ú 0,121	81966	ú 9.948	£ 0,05	ú 4.098	ú 5.850		
2024	10	ú 0,121	81556	ú 9.898	£ 0,05	ú 4.078	ú 5.821		
2025	11	ú 0,121	81149	ú 9.849	£ 0,05	ú 4.057	ú 5.791		
2026	12	ú 0,121	80743	ú 9.800	£ 0,05	ú 4.037	ú 5.763		
			996.148	ú 120.901		ú 49.807	ú 71.095		
Totale Bijdrage ter dekking van Risico's									
	Na jaar	In jaar	Afname bijdrage	Totaal openstaande Subsidie					
			ú	59.245					
	1	2015	ú 6.089	ú 53.156					
	2	2016	ú 6.059	ú 47.097					
	3	2017	ú 6.028	ú 41.068					
	4	2018	ú 5.998	ú 35.070					
	5	2019	ú 5.968	ú 29.102					
	6	2020	ú 5.938	ú 23.163					
	7	2021	ú 5.909	ú 17.255					
	8	2022	ú 5.879	ú 11.375					
	9	2023	ú 5.850	ú 5.526					
	10	2024	ú 5.821	-					
	11	2025	ú -	-					
	12	2026	ú -	-					

Tabel 1: 80% Vreemd Vermogen & Bijdrage in risico's door Gemeente

Voorbeeld: Indien de Kleine Prins na 4 jaar (in 2019) de beiden locaties verlaat resteert er in 2019 een exploitatietekort van € 6.220,- (€ 2.920,- + € 3.299) Dit tekort zal door een gemeentelijke bijdrage kunnen

worden gedekt. Indien de leegstand blijvend is (er geen gebruiker zich zal vestigen in de objecten) zal een vergelijkbaar exploitatietekort per jaar blijven bestaan over de periode 2020 – 2026. Dit resulteert in een totale bijdrage (2019 – 2026) van € 329.102.

Bijlage 8: Leenovereenkomst RVKO

OVEREENKOMST VAN GELDLENING
tussen
RVKO (als kredietgever)
en
SOFIE BV (als kredietnemer)

De ondergetekenden:

1. **RVKO**, kantoorhoudende te Rotterdam aan de K.P. van de Mandelaan, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder nummer XXXXX (**Kredietgever**), vertegenwoordigd door haar eigenaar/directeur de heer XXXXXX,
2. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **SOFIE B.V.**, kantoorhoudende te (XXXX) Rotterdam aan de XXXXX XX, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer XXXXX (**Kredietnemer**), vertegenwoordigd door haar statutair bestuurders de heren R.A. van der Klauw en J. Swens,

Ondergetekenden 1 en 2 hierna gezamenlijk te noemen **Partijen** en individueel een

Partij;

Overwegende dat:

- A. het doel van SOFIE is (i) het fungeren als inkooporganisatie van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties om Scholen in staat te stellen om zelf energie op te wekken en; (ii) het in eigendom verwerven van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties en; (iii) het aantrekken van financiering voor het op grote schaal verwerven en verhuren van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties;
- B. SOFIE en RVKO deze geldlening aangaan met als doel het financierbaar maken van de eerste twee pilotprojecten, waarbij voor opschaling principe afspraken zijn gemaakt met de Lage Landen (hierna de **Bancaire Financiering**);
- C. SOFIE de verkregen financiering kan inzetten voor investeringen in zonnestroominstallaties en in beperkte mate kan aanwenden voor een rekening courant positie.

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

1 De Geldlening

- 1.1 Kredietgever stelt per 1 augustus 2015 een faciliteit beschikbaar aan Sofie van maximaal EUR 100.000,= (zegge honderdduizend euro) (de **Geldlening**).

- 1.2** Op eerste schriftelijke verzoek van SOFIE zal Kredietgever uit de ter beschikking gestelde Geldlening een door SOFIE op te geven bedrag overmaken naar een door SOFIE op te geven bankrekening.

2 Rente

- 2.1** Over het door SOFIE opgevraagde en door Kredietgever overgemaakte deel van de Geldlening is SOFIE aan Kredietgever een rente verschuldigd van 3 % per 12 maanden.

- 2.2** De rente van 3% per 12 maanden zal aan het einde van elk jaar worden overgemaakt.

3 Looptijd en aflossing

- 3.1** De Geldlening heeft een looptijd van maximaal 12 jaar vanaf de datum waarop de Geldlening ter beschikking is gesteld en zal uiterlijk worden afgelost (geheel, inclusief eventueel verschuldigde en niet betaalde rente) op de eerste van de volgende twee data: 1 augustus 2027 of de datum waarop geherfinancierd kan worden middels een Bancaire Financiering.

- 3.2** De aflossing geschiedt op basis van annuïtaire aflossing en zal aan het eind van het jaar plaatsvinden.

4 Betalingen

- 4.1** Kredietnemer zal elk bedrag dat ter zake van de Geldlening verschuldigd is zonder kosten voor Kredietgever voldoen in de valuta van de Geldlening.

- 4.2** Elke betaling door Kredietnemer aan Kredietgever dient te geschieden op de bankrekening van Kredietgever bij een door hem op te geven bank.

5 Herfinanciering

- 5.1** Het is SOFIE toegestaan om zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Kredietgever het uitstaande bedrag van de Geldlening te herfinancieren, mits deze herfinanciering wordt aangewend voor aflossing van de Geldlening en gecumuleerde niet betaalde rente. Wel zal SOFIE de kredietgever hiervan tijdig op de hoogte stellen.

6 Opeisbaarheid

- 6.1** Het niet afgeloste deel van de Geldlening en de daarover verschuldigde rente zijn opeisbaar in de volgende gevallen:

- 6.1.1** indien SOFIE één of meer van de in deze overeenkomst aangegane verplichtingen jegens Kredietgever niet nakomt;
- 6.1.2** indien beslag wordt gelegd op een substantieel deel van de activa van SOFIE;
- 6.1.3** indien SOFIE een verzoek tot het verlenen van surseance van betaling indient of zijn faillissement aanvraagt dan wel in staat van faillissement wordt verklaard;
- 6.1.4** indien de meerderheid van de aandelen in de Vennootschap worden verkocht aan een derde.

7 Zekerheden

7.1 De navolgende zekerheden zullen worden verstrekt aan de Kredietgever:

- Een eerste pandrecht op de rechten op bestaande en toekomstige vorderingen op derden in de ruimste zin des woord.
- Een eerste pandrecht op vorderingen uit hoofde van:
 - Leverancierscontracten
 - Onderhoudscontracten
 - Verzekeringen
 - Een opeisbaar pandrecht op het saldo in rekening courant.
 - Een eerste vuistloos pandrecht op de zonnepanelen

7.2 SOFIE verzekert Kredietgever dat de garanties die zijn afgegeven op de installatie door de installateur overgaan op een eventueel toekomstig nieuwe eigenaar.

8 Overige bepalingen

8.1 Het is niet toegestaan deze Overeenkomst, of rechten en/of verplichtingen uit deze Overeenkomst, geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een derde zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de overige Partijen.

8.2 Indien één of meer artikelen van deze Overeenkomst ongeldig of op andere wijze niet verbindend zou(den) zijn, wordt daardoor de geldigheid van de overige artikelen van deze overeenkomst niet aangetast. Partijen zullen alsdan

in gezamenlijk overleg en in de geest van deze Overeenkomst, deze Overeenkomst voor zover nodig aanpassen, in die zin dat de niet-verbindende artikelen worden vervangen door bepalingen die qua doel en strekking zo min mogelijk verschillen van de betreffende niet-verbindende artikelen.

8.3 Op deze Overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

8.4 Geschillen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te Rotterdam.

Aldus overeengekomen en ondertekend in tweevoud op 15 juli 2015 te Rotterdam.

Directeur RVKO

Door: XXXX

SOFIE B.V.

Door: Roland van der Klauw

Door: Job Swens.

Bijlage 9: Overeenkomst Zonnestroominstallaties

CONCEPT OVEREENKOMST ZONNESTROOMINSTALLATIES

SOFIE BV

STANDAARD

VERSIE 1.0, JUNI 2015

De ondergetekenden:

1. De **Stichting Sofie**, statutair gevestigd te Rotterdam en kantoorhoudende te Rotterdam aan de (**SOFIE**), vertegenwoordigd door haar statutair bestuurder de heer;
2. **De Kleine Prins**, statutair gevestigd te [plaats] en kantoorhoudende te (postcode) [plaats] aan de [adres] **Kleine Prins** vertegenwoordigd door haar statutair bestuurder Wilke Vos;
3. **De RVKO**, statutair gevestigd te [plaats] en kantoorhoudende te (postcode) [plaats] aan de [adres] **De RVKO** vertegenwoordigd door haar statutair bestuurder;

ondergetekenden 1, 2 en 3 hierna gezamenlijk te noemen **Partijen** en individueel ook een **Partij**;

Overwegende dat:

- A. het doel van SOFIE is **(i)** het fungeren als inkooporganisatie van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties ten behoeve van scholen in de omgeving van Rotterdam om die in staat willen stellen om zelf energie op te wekken en; **(ii)** het in eigendom verwerven – en doorverhuren aan scholen -/ schoolgemeenschappen van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties en; **(iii)** het aantrekken van financiering voor het op grote schaal verwerven en verhuren van zonnepanelen en zonnestroom - opwekinstallaties;
- B. De RVKO haar scholen in staat wil stellen te profiteren van zonnestroom tegen een gunstig tarief en De RVKO.

- E. De RKVO belanghebbende is van de Stichting;
- F. Stichting SOFIE in beginsel een deel van de door SOFIE te realiseren netto winst wensen te herinvesteren in duurzame aan energie gerelateerde projecten in de buurten waar de scholen die belanghebbenden zijn van de Stichting zijn gelegen;
- G. De Kleine Prins middels deze overeenkomst voor twee schoollocaties deelneemt aan deze Pilot.

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

9 Huur Zonnestroominstallaties

- 9.1 Het in deze huurovereenkomst (deze **Huurovereenkomst**) bepaalde is van toepassing op de huur van zonnepanelen aan De Kleine Prins, welke te huren zonnepanelen met installatie in detail zullen worden beschreven in de hierna in artikel 1.2 bedoelde offerte. De totale installatie per school bestaat uit meerdere op een dak te plaatsen PV-panelen, een montage systeem, één of meerdere omvormers en een bruto productiemeter (de **Zonnestroominstallaties** en een **Zonnestroominstallatie**).
- 9.2 Op het schriftelijke verzoek van De Kleine Prins aan SOFIE om Zonnestroominstallaties te huren, zal SOFIE een offerte aan De Kleine Prins uitbrengen waarin onder meer is opgenomen (de **Offerte**):
 - 9.2.1 het aantal te verhuren Zonnestroominstallaties en;
 - 9.2.2 de locatie waar de Zonnestroominstallaties geplaatst worden en;
 - 9.2.3 de datum waarop de huur van de betreffende Zonnestroominstallaties zal aanvangen (de **Startdatum**) en;
 - 9.2.4 de technische specificatie van de betreffende Zonnestroominstallaties, waaronder begrepen de capaciteit van de betreffende Zonnestroominstallaties en;
 - 9.2.5 het berekende systeemrendement per Zonnestroominstallatie;

9.2.6 de aanschafprijs (inclusief installatiekosten) van de Zonnestroominstallatie (de **Aanschafprijs**).

9.3 Na acceptatie door De Kleine Prins van de Offerte, maakt de Offerte een integraal deel uit van deze Huurovereenkomst en is het bepaalde in deze Huurovereenkomst van toepassing op de Offerte, tenzij in de Offerte van deze Huurovereenkomst is afgeweken.

9.4 De Kleine Prins huurt de Zonnestroominstallaties van SOFIE vanaf de Startdatum voor onbepaalde tijd (de **Huurtermijn**) en betaalt de huur per de eerste dag van de maand. Huur gaat in op de 1^e van de maand volgend op de maand van plaatsing.

9.5 SOFIE zal de huurprijs voor een Zonnestroominstallatie rechtstreeks bij de Kleine Prins in rekening brengen.

9.6 De Klein Prins zal de door haar van SOFIE gehuurde Zonnestroominstallaties alleen gebruiken overeenkomstig het doel van de Zonnestroominstallaties en de Zonnestroominstallaties behoorlijk, met de nodige zorgvuldigheid en als een goed huisvader gebruiken.

10 Plaatsing

10.1 SOFIE zal de Zonnestroominstallaties (laten) plaatsen op de daken van de scholen van de Kleine Prins. De Kleine Prins zal haar volledige medewerking verlenen aan de plaatsing van de Zonnestroominstallaties.

10.2 De plaatsing zal geschieden binnen een in de Offerte door SOFIE te bepalen periode.

11 Onderhoud

11.1 SOFIE zal de Zonnestroominstallaties gedurende de Huurtermijn (laten) onderhouden, repareren en, indien nodig, (laten) vervangen. De kosten hiervoor worden gedragen door SOFIE.

11.2 De Kleine Prins zal haar volledige medewerking verlenen aan het onderhoud en de vervanging van de Zonnestroominstallaties.

- 11.3** SOFIE zal haar volledige medewerking verlenen aan de Kleine Prins indien de Kleins Prins onderhoud moet plegen aan de daken waarop de Zonnestroominstallaties zijn aangebracht. De kosten hiermee in verband houdend zijn voor de Kleine Prins, met uitzondering van de omzetting van SOFIE indien de periode van niet in gebruik zijn minder dan twee weken bedraagt.

12 Huurprijs

- 12.1** SOFIE factureert een vaste huurprijs voor de Zonnestroominstallatie conform de Offerte (de **Huurprijs**). De Huurprijs is gebaseerd op een aannahme van SOFIE hoeveel een Zonnestroominstallatie op jaarbasis in totaal aan kWh (stroom) zal opwekken. Deze aannahme wordt als volgt berekend:

Opwekking [plaats] (kWh) = Zoninstraling (kWh/m²/jr) (A) * het geometrisch rendement [combinatie van dakhelling en oriëntatie] (%) (B) * systeemrendement (%) (C) * vermogen van de Installatie (Wp/m² * m²) (D). De zoninstraling (A) wordt vastgesteld op 1.034 kWh/m²/jr (gemiddelde van afgelopen 5 jaar). Geometrisch rendement (B) (voor een gestandaardiseerd schooldak/ plat-opstelling) optimaal zuiderlijk georiënteerd en hellingshoek van ca 15 graden bedraagt... Het systeemrendement (C) is initieel bepaald op 88%. Het vermogen van de installatie (D) is omschreven in de offerte.

- 12.2** Binnen 30 dagen na afloop van het eerste jaar van de huurtermijn, zal SOFIE de werkelijke opbrengst van de Zonnestroominstallatie over het voorgaande jaar meten en op basis daarvan het werkelijke rendement (B en C) berekenen. Op basis van deze rendementsberekeningen zal jaarlijks de huurprijs opnieuw worden vastgesteld.
- 12.3** Bij het aangaan van deze overeenkomst wordt een prijs vastgesteld per opgewekte kWh (die als rekeneenheid zal gelden voor het vaststellen van de Huurprijs) van € 0,14 / kWh (incl. Btw).

13 Verdeling risico's

- 13.1** Het risico van meer verbruik van stroom dan opwekking is voor rekening van de Kleine Prins. Dit betekent dat indien de Kleine Prins meer stroom verbruikt dan het betreffende Zonnestroominstallatie kan opwekken op jaarbasis, de Kleine Prins aan zijn energieleverancier voor het meerdere de normale prijs betaalt.

- 13.2** Indien de opstal van de Kleine Prins niet wordt verhuurd of de Kleine Prins de huur voor de Zonnestroominstallatie niet, niet volledig of niet tijdig betaalt, komt dit voor rekening van RVKO. SOFIE zal in dit geval de huur voor de Zonnestroominstallatie in rekening blijven brengen aan de RVKO.
- 13.3** Indien de zoninstraling lager is geweest dan de vastgestelde minimale zoninstraling (A) als vermeld in artikel 4.1 dan is dit risico voor De Kleine Prins.
Indien de Zonnestroominstallatie niet functioneert conform het vastgestelde systeemrendement conform artikel 4.2 zijn deze kosten voor SOFIE, wordt de Kleine Prins hiervoor vergoed en zal SOFIE dit trachten te verhalen bij haar leveranciers.
- 13.4** Ter meerdere zekerheid voor de nakoming van haar verplichting tot betaling van de Huurprijs door de Kleine Prins aan SOFIE, zal de RVKO zich garant stellen voor de huurbetalingen.
- 13.5** Mocht door economische ontwikkelingen of door wet- en regelgeving bij toepassing van artikel 4.5 de exploitatie voor een Partij of Partijen negatief worden, dan treden Partijen in overleg om de duur van deze overeenkomst bij te stellen met als doel het rendabel exploiteren van zonnestroominstallaties en het afbetalen van alle financieringslasten.
- 13.6** Leegstandsrisco¹ & Leegstandsrisco²?

14 Geen natrekking

- 14.1** Partijen verklaren hierbij uitdrukkelijk dat de Zonnestroominstallaties eigendom zijn - en na de plaatsing eigendom blijven van - SOFIE en op geen enkele wijze, door natrekking of anderszins, bestanddeel en / of eigendom worden van de Kleine Prins. De Kleine Prins doet hierbij uitdrukkelijk afstand van haar recht zich te beroepen op natrekking. Indien de Kleine Prins het bepaalde in dit artikel 6.1 niet nakomt en een beroep doet op natrekking, verbeurt zij per onmiddellijk en zonder dat rechterlijke tussenkomst is vereist een niet voor matiging vatbare boete aan SOFIE die gelijk is aan: de boekwaarde van de Zonnestroominstallatie vermeerderd met het bedrag dat dekkend is voor een complete aflossing, inclusief eventuele boeteclausules, van het voor die zonnestroominstallatie gefinancierde bedrag vanaf het moment waarop de Kleine Prins de boete verbeurt.
- 14.2** Voor de uitleg van artikel 6.1 hierboven wordt met "boekwaarde" van de Zonnestroominstallatie bedoeld de Aanschafprijs van de Zonnestroominstallatie verminderd met de lineaire afschrijving over een periode van 20 jaar (de **Boekwaarde**).

15 Overname Zonnestroominstallatie

- 15.1** De Kleine Prins / RVKO is te allen tijde gerechtigd om een of meerdere installaties in eigendom te verwerven tegen de koopprijs. De koopprijs wordt als volgt berekend: de boekwaarde van de Zonnestroominstallatie vermeerderd met het bedrag dat dekkend is voor een complete aflossing, inclusief eventuele boeteclausules, van het voor die zonnestroominstallatie gefinancierde bedrag. Bijkomende boeteclausules kunnen maximaal 10% van de dan geldende boekwaarde bedragen.
- 15.2** SOFIE zal voorafgaand aan de verhuur van de Zonnestroominstallaties, van deze koopprijs een inschatting verstrekken aan de Kleine Prins.
- 15.3** Als in het gebouw een nieuwe school komt, zal SOFIE een aanbod aan deze nieuwe school doen om de huur van het Zonnestroominstallatie over te nemen tegen de Rekenvergoeding van het betreffende jaar conform artikel 4.3. SOFIE biedt bij mutatie de nieuwe school de school inclusief Zonnestroominstallatie aan. De nieuwe School tekent de akkoordverklaring.
- 15.4** Indien:
- 15.4.1** de Kleine Prins gedurende de Huurtermijn de huur van een Zonnestroominstallatie beëindigt en geen vervangende gebruiker gevonden kan worden of;
- 15.4.2** Het object gedurende de Huurtermijn wordt verkocht, dan zal De Kleine Prins/ RVKO de betreffende Zonnestroominstallatie van SOFIE kopen en in eigendom verwerven tegen de in 7.1 gedefinieerde koopprijs.

16 Monitoring apparatuur

- 16.1** De eigen energieopwekking door de Kleine Prins zal worden gemeten en bijgehouden aan de hand van een monitoringsysteem. Dit monitoringsysteem is eigendom van SOFIE en zal door haar worden geplaatst in de school. De monitoringsysteem is tevens onderdeel van de Zonnestroominstallatie.
- 16.2** Verzamelde data wordt, indien en voor zover mogelijk op grond van privacy wetgeving, eigendom van SOFIE en mag door haar worden gebruikt voor

administratieve en validatie doeleinden. SOFIE zal, indien mogelijk, de Kleine Prins inzicht geven via een internetapplicatie van de opwekking.

17 Opzegging

17.1 Een Partij is gerechtigd deze Huurovereenkomst op te zeggen, zonder dat rechterlijke tussenkomst vereist is, in het geval:

17.1.1 de andere Partij, ook nadat haar een redelijke termijn voor nakoming is gegund, ernstig tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van deze Huurovereenkomst;

17.1.2 de andere Partij surséance van betaling of haar faillissement aanvraagt;

17.1.3 de andere Partij in staat van faillissement wordt verklaard. In het geval SOFIE failliet wordt verklaard zal zij zich er voor inspannen dat een andere partij de verhuur van de Zonnestroominstallaties overneemt en haar verplichtingen onder deze overeenkomst voortzet.

17.2 Ook in het geval de Kleine Prins deze Huurovereenkomst ten aanzien van één of meerdere Zonnestroominstallaties of alle door haar gehuurde Zonnestroominstallaties opzegt op een andere grond dan genoemd in artikel 7.3 en artikel 9.1 hierboven, dan is de Kleine Prins verplicht de Zonnestroominstallaties ten aanzien waarvan zij deze overeenkomst heeft opgezegd van SOFIE te kopen en in eigendom te verwerven voor een koopprijs zoals in 7.1 gedefinieerd.

17.3 Indien de Kleine Prins een Zonnestroominstallatie van SOFIE koopt en in eigendom verwerft, vervalt ten aanzien van die Zonnestroominstallatie deze huurovereenkomst.

17.4 In het geval de Kleine prins deze overeenkomst ten aanzien van één of meerdere Zonnestroominstallaties, of alle door haar gehuurde Zonnestroominstallaties, opzegt vanwege een ernstig tekortschieten in de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst door SOFIE (artikel 9.1.1.), dan dient zij SOFIE in staat te stellen om de betreffende Zonnestroominstallaties, indien zij deze niet zelf koopt, **(1)** rechtstreeks te verkopen of te verhuren aan de betreffende Scholen of; **(2)** te verwijderen.

18 Aansprakelijkheid

- 18.1** Wanneer op, in of aan de Zonnestroominstallatie schade dreigt te ontstaan, dient de Kleine Prins SOFIE daarvan onverwijld in kennis te stellen.
- 18.2** Indien er onmiddellijke schade dreigt of ontstane schade zich dreigt uit te breiden aan een Zonnestroominstallatie, is de Kleine Prins verplicht om onverwijld passende maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van (verdere) schade.
- 18.3** Indien een Partij toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meer van haar verplichtingen uit hoofde van deze huurovereenkomst, dan is deze Partij aansprakelijk voor de directe schade die daar voor de andere Partij uit voortvloeit. Een Partij is nooit aansprakelijk voor indirecte en gevolgschade van de andere Partij.
- 18.4** Indien SOFIE derde partijen inschakelt voor de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst, bijvoorbeeld voor installatie en onderhoud van de Zonnestroominstallaties, dan is zij eveneens aansprakelijk voor directe schade van de Kleine Prins indien deze derde partijen hun verplichtingen niet nakomen. Ook in dit geval is SOFIE nooit aansprakelijk voor indirecte en gevolgschade van de Kleine Prins.
- 18.5** SOFIE sluit voor schade aan de Zonnestroominstallaties deugdelijke verzekeringen af, te weten een Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering en een Uitgebreide Brand en Bedrijfsschadeverzekering.

19 Overige bepalingen

- 19.1** Ieder van de Partijen draagt zijn eigen kosten in verband met de voorbereiding, onderhandeling en uitvoering van het in deze Huurovereenkomst bepaalde.
- 19.2** De RVKO zal, indien mogelijk, aan SOFIE data ter beschikking stellen m.b.t. het overige schoolvastgoed en haar besparings- en opwekkingsmogelijkheden. SOFIE zal deze data uitsluitend gebruiken voor het opmaken van inventarisaties en offertes en zal deze data niet delen met andere partijen en niet gebruiken voor andere doeleinden.
- 19.3** Het is niet toegestaan deze Huurovereenkomst, of rechten en/of verplichtingen uit deze Huurovereenkomst, geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een derde zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij.

- 19.4** Indien één of meer artikelen van deze Huurovereenkomst ongeldig of op andere wijze niet verbindend zou(den) zijn, wordt daardoor de geldigheid van de overige artikelen van deze Huurovereenkomst niet aangetast. Partijen zullen alsdan in gezamenlijk overleg en in de geest van deze Huurovereenkomst deze Huurovereenkomst voor zover nodig aanpassen, in die zin dat de niet-verbindende artikelen worden vervangen door bepalingen die qua doel en strekking zo min mogelijk verschillen van de betreffende niet-verbindende artikelen.
- 19.5** Op deze Huurovereenkomst is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van deze Huurovereenkomst of van overeenkomsten die hiervan het gevolg zijn, zullen in eerste aanleg worden beslecht door de bevoegde rechter te Rotterdam.

Aldus opgemaakt en ondertekend in tweevoud te "[plaats]" op [datum] 2015

Stichting SOFIE

Door: R.A. van der Klauw

De Kleine Prins

Door: Wilde Vos

RVKO

Door: [naam]

Bijlage 10: Keuzeformulier

Keuze financieringsvormen

Middels voorliggend formulier wordt u begeleid in het maken van een keuze voor de financiering van het zonnestroom voor uw school. SOFIE ziet betrokkenheid van omgeving als een kracht om de zonnestroom installatie te realiseren. Voor scholen liggen de keuzes voor financiering echter niet allemaal even voor de hand. Het is sterk afhankelijk van de filosofie van de school, de lokale omstandigheden en financiële positie. Daarom is er keuze. SOFIE helpt u bij uw keuze.

In de eerste tabel wordt u gevraagd na te denken over het betrekken van partijen. De mogelijkheden vindt u in kolom 'Partij'. Bijvoorbeeld leerlingen. Wilt u dat leerlingen helpen bij het rondkrijgen van de financiering, dan past daar bij voorbeeld de mogelijkheid van donatie en sponsoring bij. Denk bijvoorbeeld aan een sponsorloop. In de tweede tabel vindt u de verschillende vormen van financiering die u kunnen helpen een zonnestroominstallatie te realiseren. De keuzen uit de eerste tabel vindt u hier terug. Daar zijn financieringsvormen aan toegevoegd waar geen betrokkenheid van partijen voor nodig is. Bij elke financieringsvorm vindt u in de tabel een toelichting op 3 belangrijke criteria: organisatie, betrokkenheid, business case. Deze vormen hebben allen voor en nadelen. Deze zijn toegelicht. U vindt daar dus ook een toelichting op 'Donatie en sponsoring' uit het voorbeeld.

De derde tabel is een scorecard. Deze kan u helpen bij het maken van een keuze voor financiering. Door zelf een weging te geven aan de verschillende criteria kunt u zien welke methode het beste scoort.

Tabel 1: Wie wilt u betrekken en welke financieringsopties biedt dit?

Partij	Donatie en sponsoring	Groenwassen	Crowdfunding	Investering door bedrijf
Leerlingen	X			
Ouders	X	X	X	
Buurtbewoners/particulieren	X	X	X	
Bedrijven in de buurt	X	X		X
Particulieren (landelijk)			X	
Bedrijven landelijk	X			X

Hoe te gebruiken?

- Wilt u ouders betrekken, lees dan verder over de opties 'Donatie en sponsoring', 'Groenwassen' en 'Crowdfunding' in tabel 2.
- Wilt u leerlingen betrekken, lees dan verder bij 'Donatie en sponsoring' in tabel 2.
- U kunt alle partijen kiezen, daarmee omarmd u alle opties.

Tabel 2: Welke financieringsvormen spreken u aan?

In tabel 1 heeft u gezien welke vormen van financiering mogelijk interessant zijn op basis van de partijen die u wilt betrekken. In onderstaande tabel vindt u een toelichting op deze financieringsvormen. Daarnaast vindt u een toelichting op de financieringsvorm 'eigen middelen' en 'bancaire lening' die u mogelijk kunt gebruiken.

Financieringsbron	Tijd/organisatie	Betrokkenheid	Business case	Ja/nee
Donatie en sponsoring	Er zijn diverse mogelijkheden voor sponsoring en donaties. Enkele zijn 'school eigen' zoals fancy fairs en sponsorlopen. Daarmee is het goed in te schatten voor een school hoeveel tijd dit kost en wat het oplevert. Ook kan er gebruik worden gemaakt van platformen zoals doneer de zon. Het ingezamelde, gedoneerde geld, is over het algemeen onvoldoende om een installatie te financieren die in het gehele elektriciteitsgebruik van de school voorziet. Toevoegen: sponsoring door bedrijven al dan niet in ruil voor 'reclame'	Door sponsoracties kunt u, al dan niet via leerlingen, ouders, buurtbewoners en bedrijfsleven betrekken en een bijdrage vragen voor een zonnestroomsysteem. Zij dragen daardoor direct bij aan een verduurzaming van 'hun' school en, door energiekostenbesparing, aan meer geld voor onderwijs.	De business case wordt, aan de kosten zijde, sterk beïnvloed door de financieringskosten. Middels donaties wordt eigen vermogen gecreëerd. Dit eigen vermogen brengt geen financieringskosten (bv rente) met zich mee. Daarnaast helpt het beschikbaar stellen van eigen vermogen bij het aantrekken van vreemd vermogen. Het risico voor investeerders neemt af en rendement van de installatie neemt toe. Donaties hebben een zeer positief effect op de business case van een zonnestroominstallatie.	
Groenwassen	Groenwassen betekent dat mensen bonnen kopen van een winkel en deze in een tijd van 3 jaar kunnen inleveren. De winkelier leent het geld uit aan de zonnestroom coöperatie. Een deel van zijn reguliere marge komt ten goede aan het project. Door Groenwassen betreft u winkeliers en ouders/ buurtbewoners bij het project en profiteren zij van gegarandeerde klandizie respectievelijk korting. Het organiseren van Groenwassen kan veel tijd vergen met de mogelijke uitkomst dat bedrijven in de omgeving niet geïnteresseerd zijn. Daarnaast is het mogelijk dat ook ouders niet geïnteresseerd zijn. Het is daarom wenselijk gebruik te maken van het	Zowel ouders als winkelier verbinden zich hiermee aan de ontwikkeling van het project en krijgen hier iets voor terug. Ouders kunnen een belangrijke rol spelen bij het vinden van Groenwas bedrijven. Daarnaast versterkt deze methode de saamhorigheid binnen de wijk: samen helpen winkeliers en bewoners een duurzame school te realiseren.	Middels Groenwassen wordt geld aangetrokken waar geen rente over betaald hoeft te worden. De lening wordt in de looptijd van 3 jaar terugbetaald aan de winkelier. De winkel heeft gegarandeerde omzet klandizie en klanten krijgen korting. Het bedrag dat wordt opgehaald middels Groenwassen kan in totaal ongeveer 25% van de totale investering zijn. Andere vormen van financiering zijn noodzakelijk. Voor banken is Groenwassen een complicerende factor. Het aantrekken van een bancaire lening voor het	

	netwerk en de input van ouders. Igv er een EKO-Plaza in de buurt is, zijn er mogelijkheden. Zij zijn reeds actief betrokken.		resterende deel wordt moeilijker.	
Crowdfunding	Ouders, familie, vrienden en omwonenden zijn mogelijk bereid te investeren tegen een redelijk rendement. Dit kan middels crowdfunding. Er zijn diverse crowdfunding platformen beschikbaar. Dit maakt de organisatie relatief eenvoudig. Echter, er moet wel promotie plaatsvinden om de nodige crowdfunders aan te trekken. Het is ook mogelijk om bijvoorbeeld certificaten uit te geven.	Door middel van crowdfunding worden mensen financiers van de installatie Dit zorgt voor langdurig commitment en betrokkenheid. Er zijn crowd fund constructies in ontwikkeling, waarbij crowd funders hun aandeel aan verloop van tijd kunnen verkopen aan b.v. ouders van nieuwe leerlingen.	De kosten voor een crowdfundingactie via een platform evenals het rendement dat gevraagd wordt zijn relatief hoog. Er zijn (nieuwe) platforms die zich speciaal richten op zonne-energie. De business cases die daar worden gehanteerd voldoen (nog) niet aan de uitgangspunten van SOFIE. Het uitgeven van certificaten is een vereenvoudigde vorm van crowdfunding. Hier wordt veelal ook een lager rendement voor gevraagd.	
Investering door derde	Door een lokaal bedrijf de investering te laten doen en eigenaar te maken van de installatie kan er (mogelijk) gebruik worden gemaakt van de fiscale regeling 'Energie Investeringsaftrek (EIA), en VAMIL (variabele afschrijving). Hierdoor wordt de installatie tot bijna 10% goedkoper in aanschaf voor het deel > 25 kWp. Het middels donatie, sponsoring, crowdfunding, groenwassen en eigen middelen opgehaalde geld kan beschikbaar worden gesteld als lening aan het bedrijf. Als dit bedrag 0 is kan er nog altijd een bedrijf als financier optreden, maar dat zal dan zelf de financiering moeten regelen. Dit kan uit eigen middelen of middels een (bancaire) lening.	De investering door een derde partij is met name bedoeld tbv fiscale optimalisatie. Door voor een lokale ondernemer te kiezen kan de lokale aandacht voor verduurzaming groeien.	Indien een winstgevend bedrijf de investering in de zonnestroominstallatie doet, worden de netto aanschafkosten lager door gebruik te maken van de EIA (Energie InvesteringsAftrek). Daarmee dalen de totale kosten, wat ten goede komt aan het rendement.	
Eigen middelen	Het inzetten van eigen vermogen is organisatorisch veelal het meest eenvoudig voor de realisatie van een zonnestroom installatie. Het vereenvoudigt ook het aantrekken van vreemd vermogen.	Nvt	Wanneer u eigenmiddelen heeft kunt u overwegen deze te investeren. Dit kan helpen de financiering rond te krijgen. Ingezet van eigen middelen voor het	

	Het is echter niet altijd beschikbaar of toegestaan. Budgetten van voor 2006 zijn veelal eenvoudiger in te zetten dan budgetten van na 2006. Wel kunnen scholenverenigingen een aanzienlijke vrij te besteden eigen vermogen hebben.		zonnestroomsysteem levert dit een hoger rendement dan een spaarrekening	
Bancaire financiering	De eenmalige financiering van een zonnestroomproject van maximaal €50.000,- bij een bank is, op dit moment niet via reguliere leningen te verkrijgen. Het consortium SOFIE heeft wel een partij gevonden die bij grootschalige uitrol van SOFIE overweegt de financiering beschikbaar te stellen. In geval gebruik gemaakt wordt van groenfinanciering via de regeling groenprojecten dient een Verklaring Groenproject aangevraagd te worden.	Nvt	Nvt	

Tabel 3: scorecard

De scorecard is een instrument om tot besluitvorming te komen. Hierin worden op belangrijke criteria gekeken naar score en weging van diverse alternatieven.

Het dient ter ondersteuning van de discussie. Er kunnen criteria toegevoegd worden.

Tevens kunnen en scores en weging worden aangepast.

Het is ook mogelijk dat opties per definitie worden uitgesloten of omarmd. Een Eco school betreft per definitie de leerlingen bij het verduurzamen van de school. Daarnaast zijn er ook schooldirecties die het inzetten van de leerlingen op voor hand uitsluiten.

Dit moet wel een (digitaal) invulformulier worden, waarbij de weging standaard op 0 staat, anders volgen veel mensen de voorbeeld weging en valt b.v. crowd funding

Financieringsbron	Tijd/organisatie		Betrokkenheid		Business case		Score
	Score	weging	Score	Weging	Score	Weging	
Donatie en sponsoring	-	1	++	1	++	1	3
Groenwassen	--	1	++	1	+	1	1
Crowdfunding	+/-	1	+	1	+	1	2
Investering door derde	-	1	+/-	1	+	1	0
Eigen middelen	++	1	--	1	+	1	1
Bancaire financiering	+	1	--	1	-	1	-2

Bijlage 11: Handleiding Financieel Model

Om zonnestroom- exploitaties financieerbaar te kunnen maken is van belang om de algemeen bedrijfskundige financiële parameters inzichtelijk te hebben. Hiervoor is een (vereenvoudigd) financieel model van essentieel belang.

Algemeen

Het model bestaat uit een aantal tabbladen die over en weer aan elkaar gelinkt zijn. Dit betreft de navolgende tabbladen:

- Uitgangspunten
- Verlies en Winst, Cashflow-overzicht en Balans
- Omzet
- Kosten (+ Afschrijvingen)
- Financiering
- Bijlagen

Belangrijk om te weten is dat de variabelen enkel kunnen worden gewijzigd in het uitgangspuntenblad. Op geen enkel ander blad kan input worden gegeven. Het model is mede daarom zeer geschikt om zelfstandig zaken te wijzigen.

Per tabblad volgt hieronder een kleine duiding / handleiding.

Uitgangspuntenblad

Het uitgangspuntenblad bevat alle projectafhankelijke variabelen die betrekking hebben op het project. Dit omvat o.a. input t.a.v. rendementsberekeningen, omvang installatie, verwachte omzet, investeringen, jaarlijkse kosten, macro- economische verwachtingen, financieringsvormen en bijbehorende eigenschappen als looptijd en kostprijs.

Alle variabelen zijn vrij in te voeren en resulteren in een doorrekening in de achterliggende tabbladen.

Verlies en Winstrekening, Cashflowstatement en Balans

Bovenaan het tabblad wordt een samenvatting gegeven van de in het invulveld opgegeven input i.r.t. de financiële parameters. Gestart wordt met de verlies en winstrekening. Bovenin wordt de omzet (inkomsten ex btw) over de jaren begroot. Vervolgens een opsomming van jaarlijks terugkerende kosten (beheer/ monitoring/ onderhoud, schoonmaak en overige jaarlijkse kosten), afschrijvingen en rentelasten. Het resultaat is de (fiscale) verlies / winst per jaar en als geheel.

Wat voor (laag renderende) zonnestroom-exploitaties vaak interessanter is dan de (fiscale) winstgevendheid, is het kasstromenoverzicht en de mate aan liquiditeit. Kunnen alle kosten feitelijk gedragen worden of zal er gedurende de exploitatie een liquiditeitstekort te ontstaan?

De balans geeft weer wat de waarde is van de installatie en overige middelen die in de vennootschap worden gehouden.

Omzet

De inkomsten uit exploitatie zijn afhankelijk van verschillende variabelen.

Projectafhankelijke variabelen maar ook macro-economische verwachtingen.

Kosten(+ afschrijvingen)

Gedurende de exploitatie zullen er kosten gemaakt worden die ten baten van de omzet worden gebracht. In de huidige opzet is invulling gegeven aan onderhoudskosten, beheerkosten en kosten voor bijvoorbeeld monitoring. Deze posten zijn vrij invulbaar en te wijzigen naar gelang de case.

In de kostenberekening wordt rekening gehouden met de macro-economische verwachtingen t.a.v. inflatie en stijging van (onderhouds-) kosten.

Financiering

De investering zal worden gefinancierd uit verschillende middelen. Dit kan zijn eigen vermogen, donaties, Groenwassen, bancaire financiering, crowdfunding of anderszins. Inbreng waar gaan rente en aflossingsverplichtingen tegenover staan (eigen vermogen / donaties) worden niet opgenomen in dit schema en zijn terug te vinden in het tweede tabblad "Verlies en Winstrekening, Cashflowstatement en Balans". Voor 3 verschillende leningen zijn rente en aflossingstabellen opgemaakt. Vanuit cashflow technische redenen is het voor zonnestroomprojecten vaak aantrekkelijk om de grootste lening af te sluiten op basis van annuïtaire aflossing. Om deze reden is lening 1 (hoofdlening) annuïtair gestructureerd. De andere twee (leningen 1 + 2) worden lineair afgelost.

Bijlagen

Additioneel zijn er twee tabbladen bijlage bijgevoegd.

Het eerste tabblad "Garantstelling" biedt inzicht in een mogelijke invulling van een gemeentelijke garantstelling. Dit voorbeeld heeft betrekking op een subsidie onder opschortende voorwaarden ter dekking van het risico dat de gemeente (als eigenaar van de opstal) besluit de school in leegstand te brengen. De huidige invulling is op basis van een project met twee scholen (Rotterdam/ De kleine Prins)

Het tweede tabblad is een uitwerking van verschillende salderingsrisico's op basis van 30% en 50% direct eigen verbruik in de navolgende scenario's:

1. Volledige afschaffing van de salderingsregeling
2. Aangepaste postcoderoosregeling
3. Postcoderoosregeling met vaste korting

Bijlage 12: Verleningsbeschikking Gemeente Rotterdam

Bezoekadres:

Naam directie

Adres directie

Postadres:

RSO Subsidieadministratie

Postbus 37037

3005 LA Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl/subsidies**Behandeld door:** Naam behandelend

ambtenaar

Telefoon: telefoonnummer**E-mail:** e-mail**Ons kenmerk:** SUB. Dossiernummer .SBSA**Betreft:** Verleningsbeschikking**Datum:**

AANVRAGER_NAAM

t.a.v. CONTACTPERSOON

ADRES

POSTCODE + WOONPLAATS

Geachte subsidierelatie,

Naar aanleiding van uw subsidieaanvraag van d.d. datum aanvraag ontvangen met het dossiernummer dossiernummer bericht ik u het volgende.

Verlening

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten u op basis van uw complete aanvraag d.d. datum aanvraag compleet een eenmalige subsidie te verlenen voor de periode van datum=begindatum looptijd tot en met datum=einddatum looptijd van € verleend bedrag voor het project SOFIE – Samen (duurzaam) Onderwijs Financieren geeft Energie. Het subsidiebedrag is inclusief de eventuele omzetbelasting die u over de lasten van de subsidie-activiteit(en) bent verschuldigd.

De subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat de subsidie uitsluitend wordt verstrekt indien het schoolgebouw aan de Van Bassenstraat of het schoolgebouw aan de Clara Egginkstraat in de periode tot en met datum=einddatum looptijd als direct gevolg van handelen door de gemeente Rotterdam niet langer meer als schoolgebouw wordt gebruikt.

Overweging

Wij menen dat de activiteit(en)/prestatie(s) bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente Rotterdam.

Als daadkrachtige en innovatieve wereldhavenstad neemt Rotterdam samen met bewoners, bedrijven en instellingen haar verantwoordelijkheid voor een duurzame toekomst. Het energiezuinig maken en ondersteunen van investeringen in zonnestroom op schoolgebouwen draagt hier aan bij. Dit is vastgelegd in het programma Duurzaam

(activiteit 52). Het project SOFIE geeft invulling aan de activiteit 52 uit het programma Duurzaam.

Er is een groot potentieel aan zonnestroom op daken van schoolgebouwen. Realisatie van dit potentieel draagt bovendien bij aan een versterkt bewustzijn van duurzaamheid bij de gebruikers van de schoolgebouwen en omwonenden.

Doel van de subsidie

Wij verlenen u de subsidie onder de hiervoor omschreven opschortende voorwaarde ten behoeve van SOFIE. De subsidie wordt verleend ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten/prestaties zoals opgenomen in de subsidieaanvraag/ het ingediende projectplan.

Betaalbaarstelling

De subsidie wordt als volgt betaalbaar gesteld:

Indien aan de opschortende voorwaarde van deze subsidieverstreking wordt voldaan zal het bedrag bestaande uit het in dat jaar nog totaal benodigde subsidie conform tabel 2 uit het projectplan als voorschot worden uitgekeerd. Het bedrag wordt in één voorschot aan u uitgekeerd.

Het voorschot zal worden overgemaakt naar rekeningnummer **bankrekeningnummer** ten name van **begunstigde naam**, onder vermelding van **dossiernummer**.

Na de vaststelling van de subsidie wordt het bedrag waar u dan nog recht op hebt uitgekeerd, dan wel het bedrag, dat u op basis van de afrekening terug dient te betalen, teruggevorderd.

Verantwoording en Vaststelling

Het subsidiebedrag ligt tussen € 50.000,- en € 200.000,-. Ik verzoek u uiterlijk **datum= 12 weken na afloop activiteit** een aanvraag tot vaststelling in te dienen.

U kunt uw subsidievaststelling online indienen via www.rotterdam.nl/subsidies. Gezien de hoogte van uw subsidie moet u bij de verantwoording van uw subsidie de volgende stukken aanleveren:

- Een inhoudelijk verslag: hierin neemt u de werkelijke realisatie van de prestatie(s) op afgezet tegenover de bij de subsidieverlening overeengekomen prestatie(s). Afwijkingen van meer dan 10% worden hierin naar aard, omvang en beïnvloedbaarheid toegelicht.
- Een financieel verslag: hierin neemt u de werkelijke kosten en opbrengsten van de activiteit(en) op afgezet tegenover de bij de subsidieverlening vastgestelde financiële begroting. Afwijkingen van meer dan 10% per begrotingsonderdeel worden hierin toegelicht.
- Een opgave bezoldigingen & ontslagvergoedingen: hierin legt u verantwoording af of de feitelijk gegeven salarissen en ontslagvergoedingen al dan niet binnen de normen zoals bedoeld in de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) zijn gebleven. Een format voor deze opgave kunt u vinden op www.rotterdam.nl/subsidies.
- Een assurancerapport met beperkte mate van zekerheid aangaande de inhoudelijke subsidieverantwoording én een beoordelingsverklaring aangaande de opgave bezoldiging & ontslagvergoeding.

Vanuit het oogpunt van doelmatige besteding van overheidsmiddelen, dient u er rekening mee te houden dat indien verstrekte salarissen en ontslagvergoedingen aan u zelf of aan ieder van u, al dan niet ingehuurd (deeltijd) medewerkers, bestuurders en toezichthouders gedurende het subsidietijdvak (naar rato) al dan niet binnen de normen is gebleven, zoals bedoeld in artikel 2.3 en 2.10 van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), het feitelijke verschil bij de vaststelling van de subsidie verrekend kan worden met het verleende subsidiebedrag.

Een toelichting op de gevraagde stukken en modellen voor accountantsproducten zijn opgenomen in het SVR2014 – Subsidiecontroleprotocol. De SVR2014 kunt u vinden op www.rotterdam.nl/subsidies.

Juridische grondslag

Op deze beschikking zijn van toepassing:

- De Subsidieverordening Rotterdam 2014 (afgekort: SVR2014);
- Het SVR2014 – Subsidiecontroleprotocol;
- De Algemene Wet Bestuursrecht (afgekort: Awb).
- Programma Duurzaam

Meer informatie over de toepassing van deze wetgeving vindt u op www.rotterdam.nl/subsidies.

Aanvullende subsidievoorwaarden

U bent verplicht om afwijkingen van de subsidieactiviteiten van meer dan 10% (aard, omvang of kosten) direct te rapporteren via subsidie@rotterdam.nl met een opgave van de geleverde activiteiten, de afwijkingen van het oorspronkelijk activiteitenplan en een financiële verantwoording.

Voor nadere informatie over deze beschikking kunt u terecht bij de in het briefhoofd genoemde beleidsmedewerker.

Veel succes met de verwezenlijking van de activiteiten.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders,
namens hen,

ONDERTEKENING

Bezwaarmogelijkheid

Niet eens met deze beslissing? Dan kunt u, of een andere belanghebbende, een bezwaarschrift indienen. Dit moet binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit. U stuurt het bezwaarschrift naar:

Het college van burgemeester en wethouders
t.a.v. de Algemene Bezwaarschriftencommissie
Postbus 1011, 3000 BA te ROTTERDAM
Faxnummer Algemene Bezwaarschriftencommissie: (010) 267 63 00.

In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

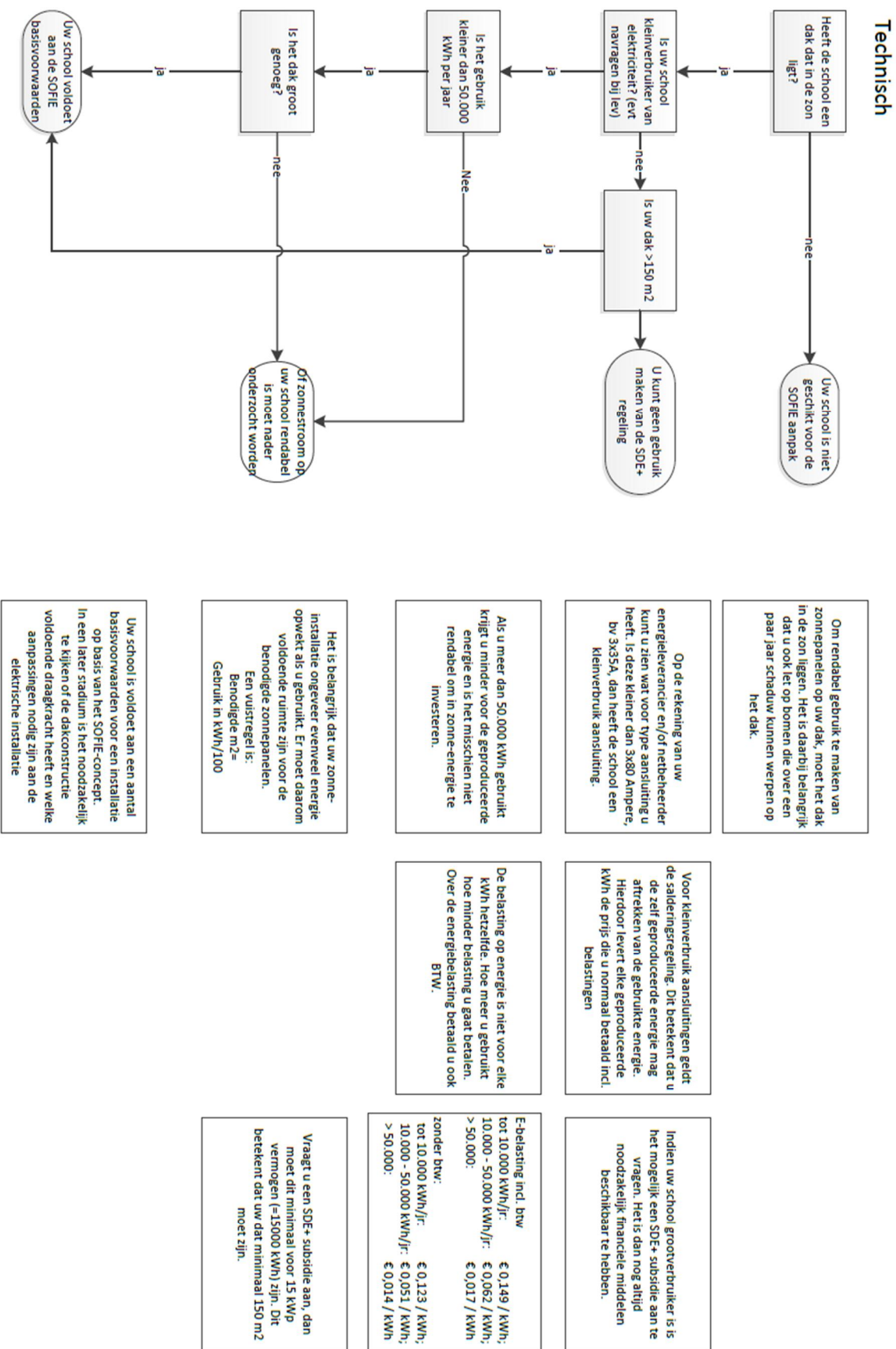
- uw naam, adres en handtekening;
- uw telefoonnummer zodat contact met u opgenomen kan worden om samen met u te bespreken wat de beste aanpak van uw bezwaarschrift is;
- de datum waarop u bezwaar maakt;
- een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt;
- de reden(en) van uw bezwaar.

U wordt verzocht tevens een kopie van dit besluit mee te zenden.

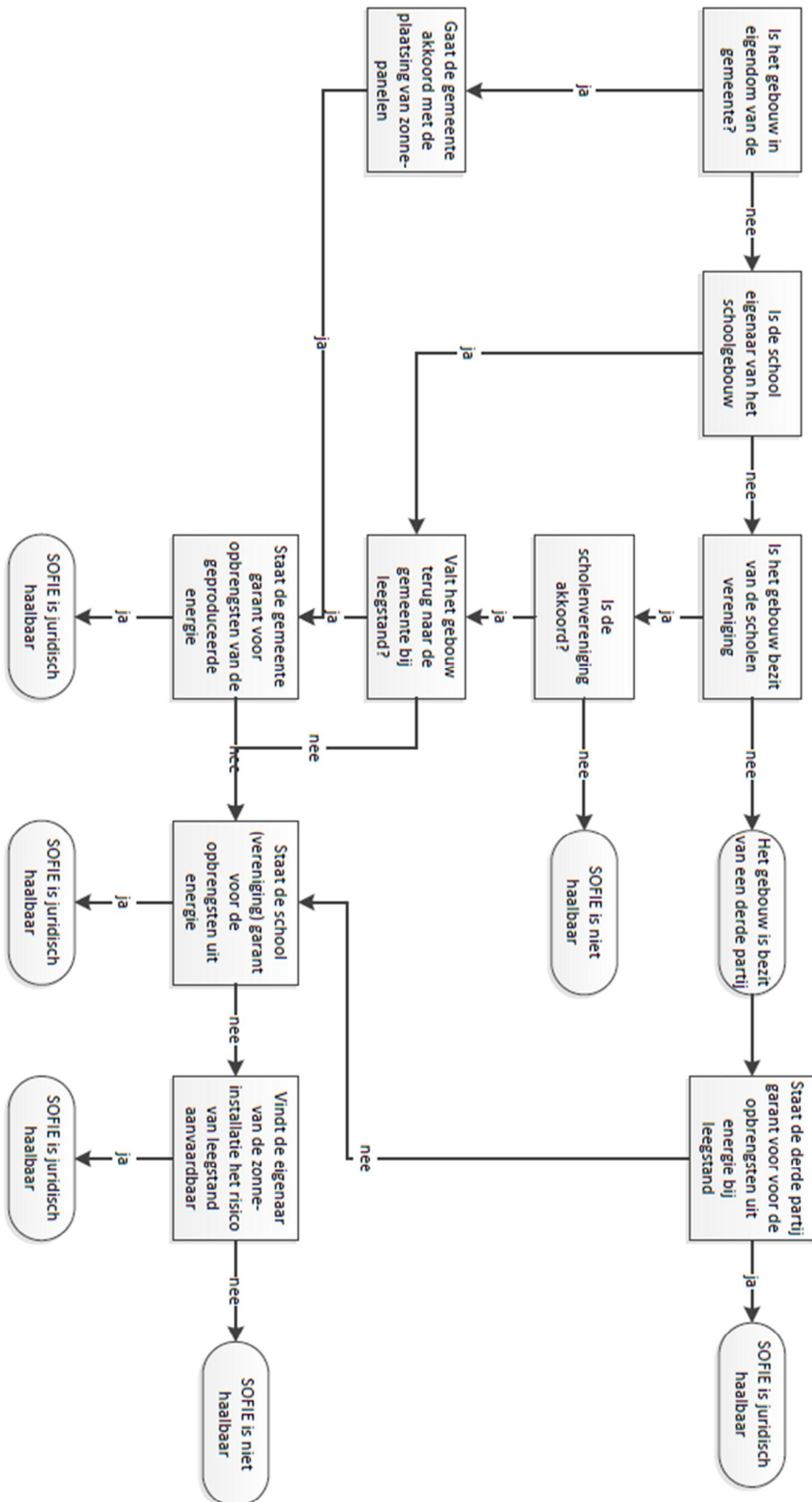
U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen op [Rotterdam.nl/pdc:bezwaar indienen](https://rotterdam.nl/pdc/bezwaar-indienen), m.b.v. het webformulier (zie “mijn loket”). Hiervoor is nodig een DigiD-code, of voor bedrijven een E-herkenning, die kan worden aangevraagd via digid.nl, respectievelijk eherkenning.nl.

U kunt het bezwaarschrift niet op een andere digitale wijze, bijvoorbeeld per e-mail, indienen. Zie voor meer informatie rechtspraak.nl.

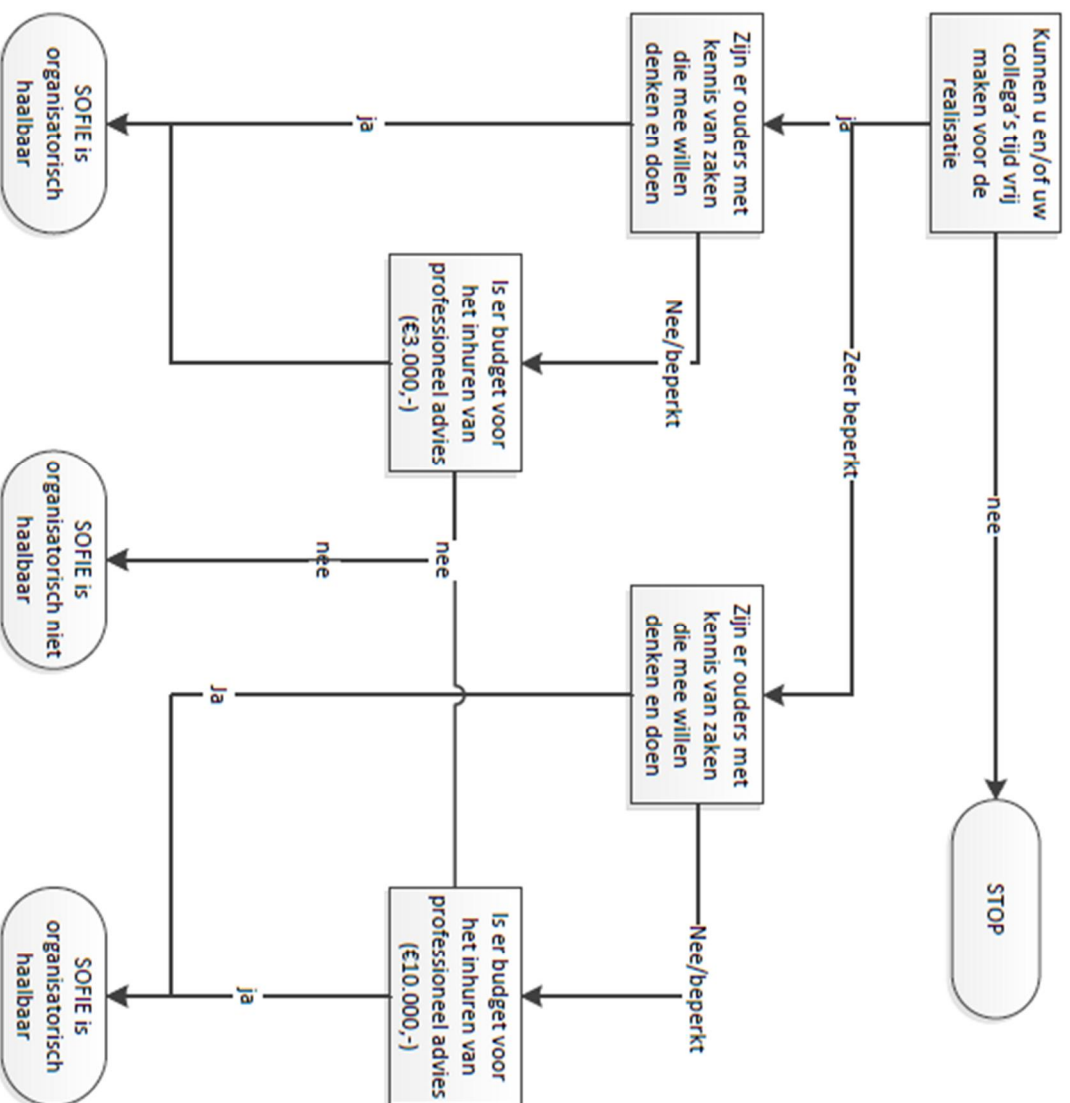
Bijlage 13: Flow Chart

Juridisch

Organisatorisch

De implementatie van het SOFIE concept zal u of een collega tijd kosten. Hoeveel precies is ook afhankelijk van de hulp die u bijvoorbeeld van ouders kunt krijgen.

De betrokkenheid en medewerking van ouders kan u helpen bij de realisatie van de zonne-energie installatie. Hoe meer draagvlak er is, hoe beter het netwerk in de buurt. Dit biedt perspectief voor bijvoorbeeld een sponsoractie, donatie, groenwassen en crowdfunding.

De beschikbare mogelijkheden voor financiering hebben allemaal hun eigen voor en nadelen. U vindt een toelichting in het keuzetformulier.

Groenwassen, crowdfunding en investering door derden vragen tijd, draagvlak en/of een goed netwerk. Ontbreekt het hieraan, dan kunt u beter kiezen voor een 'schoolleiden' sponsoractie of investering uit eigen middelen of een bancaire lening.

Bijlage 14: Dakinspecties Kleine Prins

Bijlage 15: Opening van Kleine Prins met Alexandra Van Huffelen.

